

Møte onsdag den 18. februar 2009 kl. 10

President: Thorbjørn Jagland

Dagsorden (nr. 53):

1. Spørretime
 - muntlig spørretime
 - ordinær spørretime

Presidenten: Den innkalte vararepresentant for Hordaland fylke, Aud Karin *Oen*, har tatt sete.

Fra representantene Erling *Sande* og Sigvald Oppebøen *Hansen* foreligger søknad om permisjon i dagene 18. og 19. februar – begge for å delta i OSSEs parlamentariske forsamlings vintersesjon i Wien.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:
 - For Sogn og Fjordane fylke: Knut Magnus *Olsen*
 - For Telemark fylke: Lise *Wiik*

Presidenten: Knut Magnus Olsen og Lise Wiik er til stede og vil ta sete.

Representanten Anders Anundsen vil framsette et representantforslag:

Anders Anundsen (FrP) [10:01:35]: Det er en glede å kunne fremme forslag på vegne av representantene Jon Jæger Gåsvatn, Åse M. Schmidt og meg selv om nødvendige lovendringer, slik at kommunene kan innføre brukerstyring med foreldreflertall i skolens brukerstyre.

Presidenten: Representanten Per Sandberg vil framsette et representantforslag.

Per Sandberg (FrP) [10:02:05]: På vegne av representantene Arne Sortevik, Bård Hoksrud, Jan Arild Ellingsen og meg selv har jeg den glede å fremme forslag om utvidet innsyn i korrespondanse mellom departementer og ytre etater.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:02:31]

Spørretime

- *muntlig spørretime*
- *ordinær spørretime*

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsminister Jens Stoltenberg vil møte til muntlig spørretime.

Statsministeren er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes om å reise seg.

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Siv Jensen.

Siv Jensen (FrP) [10:03:05]: Landets justisminister har nå gjennom lengre tid demonstrert at han ikke helt vet hva han vil med norsk justispolitikk. Han har også demonstrert at han ikke helt vet hva han vil med utviklingen i det norske politiet, og det går ut over tryggheten til folk flest i hverdagen.

Nå har vi gjennom lengre tid hatt mange rare saker. Først demonstrerte justisministeren at han var litt mot og litt for ytringsfrihet. Deretter var han litt for og litt mot bruk av hijab i politiet. Så er det store spørsmålet nå om han er litt for eller litt mot å forlenge åremålsstillingen til politidirektøren.

Dette er tre saker som kommer på toppen av andre vanskelige saker. Justisministeren har vel nå rekord i å legge seg ut med et samlet politikorps i dette landet, og Stoltenbergs regjering må være den første sosialistiske regjering som har fratatt politiet forhandlingsretten knyttet til hvi-letidsbestemmelsene. Jeg skulle likt å se om Stoltenberg og hans regjering ville tørt å gjøre noe tilsvarende overfor sine venner i LO.

Mitt spørsmål til statsministeren med tanke på alle disse sakene er om han er komfortabel med det landets justisminister har foretatt seg den senere tid, eller om han mener at statsråden nå begynner å bli en belastning for Regjeringen og – kanskje enda viktigere – en belastning på tryggheten til folk flest i det norske samfunn.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:04:58]: Enhver politiker, også justisministeren, skal vurderes ut fra de resultatene han faktisk oppnår på viktige områder. Justisminister Knut Storberget har oppnådd betydelige resultater på viktige områder. Derfor står det stor respekt av det arbeidet han har gjort gjennom snart fire år i den posten. Han har f.eks. sørget for at vi nå satser mer på politiet enn vi har gjort noen gang tidligere. Budsjettet er økt med over 2 milliarder kr. Men viktigere enn det: I tillegg til å bevilge mer penger til politiet er opptaket på Politihøgskolen nesten fordoblet etter at vi overtok regjeringsansvaret – etter den forrige regjeringen, som var støttet av Fremskrittspartiet.

Politiet har også fått betydelig økt tilgang til nye etterforskningsmetoder, bl.a. eget DNA-register, og i tillegg til det er soningskøene dramatisk redusert. Så på de tunge, viktige områdene er det gjort betydelige framskritt. Det betyr ikke at vi er fornøyd. Det betyr ikke at vi er i mål. Men det betyr at det gjøres mer for å bekjempe kriminalitet nå. Det bevilges mer penger. Soningskøene går ned, og innsatsen i politiet går opp. Så sent som nå på fredag bevilget vi penger til mange nye, sivile stillinger i politiet, slik at flere politifolk kan frigjøres til politifaglig arbeid.

Når det gjelder blasfemiparagrafen og ytringsfriheten, var det han som fremmet det lovforslaget til ny straffelov som gjør at vi nå fjerner blasfemiparagrafen. Det stemte

Fremskrittspartiet mot i forrige periode. De har nå ombe- stemt seg og er for å fjerne den paragrafen. Jeg er glad for at også Fremskrittspartiet kan endre syn en gang iblant.

Når det så gjelder hijab, har vi tatt en diskusjon nå – det er helt riktig – om hvordan vi skal ta den type religiøse hensyn, hvordan det skal praktiseres og håndteres. Jeg tror vi skal ta den tiden vi trenger på den diskusjonen, før vi konkluderer. Det avgjørende er at justisministeren gjør en veldig viktig jobb, oppnår store resultater, styrker politiet, reduserer soningskøen, bedrer ressurstilgangen og utdanner flere politifolk enn noen gang før.

Siv Jensen (FrP) [10:07:02]: Jeg oppfatter at statsministeren er imponert over og komfortabel med justisministeren sin, og tar det til orientering.

Men finansminister Kristin Halvorsen er ute i avisene i dag og sier at man må ha en praktisk tilnærming til bruk av hijab i politiet, og støtter det. Det skaper flere diskusjoner, for én ting er jo bruken av hijab som et religiøst hodeplagg, men de som vil ønske å bruke det basert på en religiøs tilnærming, vil jo ha problemer med å forholde seg til mannlige kollegaer på Politihøgskolen ved nærkamp-trening og annen type undervisning, og de vil ha like store problemer med å håndhvilse i avhørssituasjoner, f.eks.

Jeg mener at dette er en alvorlig diskusjon, særlig fordi det i dag også kommer frem at man nå er i ferd med å få den samme debatten for landets domstoler. Vil statsministeren la denne debatten fortsette å gå, til tross for kraftig motstand i det norske folk og kraftig motstand i politiet, eller vil han nå legge debatten død og si nei til bruk av hijab i politiet og, ikke minst, også i domstolene?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:08:16]: Først til det første spørsmålet, om mitt syn på justisministeren. Han gjør en imponerende jobb. Han gjør det en justisminister skal gjøre. Han får flere til å sone de dommene de har fått, fengselskøene går ned, og politiet har fått betydelig økte ressurser – langt mer enn da Fremskrittspartiet støttet den forrige regjeringen.

Ingen mennesker er feilfrie, heller ikke justisministre. Derfor har justisministeren selv sagt at behandlingen av saken om religiøse hodeplagg ikke var god nok, og derfor har han nå lagt opp til en annen saksbehandling, nemlig at vi skal ha en bred diskusjon. Den skal vi ha, og da mener jeg det er feil – når man nå inviterer til en grundig og ordentlig saksbehandling – å konkludere før saksbehandlingen er avsluttet.

En av utfordringene er å finne ut av om vi skal ha ett felles regelverk for alle offentlige etater. For eksempel har man levd med dette i Tollvesenet, i enkelte andre etater og i Forsvaret over en del tid, og ett av de spørsmålene vi må stille oss, er om vi skal ha én konsekvent linje, eller om vi skal ha forskjellig praksis i ulike statlige etater.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Per-Willy Amundsen.

Per-Willy Amundsen (FrP) [10:09:32]: Jeg registrerer at selv om Regjeringen er på frontalkollisjon med Stor-

tinget, kan det virke som om Regjeringen faktisk er tilhenger av hijab i politiet. Nå er tydeligvis neste mål domstolene, dersom vi skal tro på det vi leser i pressen i dag.

Nå begynner det å bli svært mange saker hvor det rettes særkrav fra en del innvandrergupper. Nå er det hijab, vi har hatt krav om halalmat i fengsel. Vi har fått delt svømmeundervisning, og vi har til og med fått krav om alkoholfrie dager ved restauranter i Norge for å tilpasse oss muslimer.

Mitt spørsmål til statsministeren og Regjeringen er: Er det sånn at denne regjeringen mener at det er samfunnets oppgave å tilpasse seg innvandrerne, eller er det fremdeles sånn, som Fremskrittspartiet mener at det skal være, at det er innvandrerne som frivillig må tilpasse seg det samfunnet de har valgt å bosette seg i?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:10:39]: For alle mennesker som bor i Norge, gjelder norsk lov. Norsk lov skal alle tilpasse seg. For alle som bor i Norge, uavhengig av hudfarge, bakgrunn og religiøst syn, er det også slik at menneskerettighetene gjelder. Det er betingelsesløst. Det gjelder enten det er syn på likestilling, ytringsfrihet, religionsfrihet eller andre grunnleggende prinsipper. Norsk lov og menneskerettighetene gjelder.

Men vi har et mangfoldig samfunn. Folk har ulike tro, ulike kulturer, ulike bakgrunn. Jeg mener at det mangfoldet er bra. Det mangfoldet skal vi ønske velkommen, og det mangfoldet skal vi lære oss til å leve med. Jeg mener at Norge er blitt et rikere samfunn, både kulturelt og økonomisk, av at vi har hatt innvandring. Det er veldig mange oppgaver vi i dag løser som vi ikke hadde greid å løse hvis vi ikke hadde hatt innvandring. Men det er ingen unnskyldning for at noen bruker religion som en begrunnelse for f.eks. å diskriminere kvinner eller forsøke å begrense ytringsfriheten. Vi må være helt kompromissløse når det gjelder norsk lov, menneskerettigheter og ytringsfrihet. Samtidig må vi lære oss til å leve med mangfold, at folk med ulike bakgrunn lever sammen i samme samfunn.

Presidenten: Elisabeth Aspaker – til oppfølgings-spørsmål.

Elisabeth Aspaker (H) [10:11:45]: Det kan ikke være tvil – justisministeren er på vikende front. Vi har sett det i blasfemisaken. Vi har sett det i hijabsaken, og vi har til fulle fått det demonstrert ved manglende håndtering av politikrisen.

Det største problemet er imidlertid at landet har både en justisminister og en statsminister som i Stortinget både før og etter jul har hevdet at kriminalitetsutviklingen går i rett retning. Tall fra politidistriktene viser jo nå det motsatte: Kriminalitetsutviklingen går i gal retning, og særlig alarmerende er utviklingen i antall narkotikasaker. Det siste er til fulle dokumentert av Aftenposten de siste dagene. Nedgangen i antall narkotikasaker er den beste illustrasjonen på at Regjeringen ikke har fulgt opp politiet med nødvendige ressurser, og at justisministeren enten ikke har hatt oversikt eller ikke gjort jobben sin som øverste politisk ansvarlige for politiet.

Så spørsmålet mitt til statsministeren er: Ser han at hans svar til Stortinget før jul, da han avfeide opposisjonens påpekning av at kriminalitetsutviklingen går i gal retning, var feil?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:12:51]: Først bare kort om blasfemi, som representanten nevnte først. Det er slik at Høyre har snudd trill rundt i denne saken. I forrige periode satt de i en regjering som fremmet forslag om å beholde blasfemiparagrafen, gjentok det overfor Stortinget og begrunnet det prinsipielt. Nå er de plutselig prinsipielt motstandere. Det er en helt ærlig sak å ombestemme seg, men da synes jeg man skal ligge litt lavt i en diskusjon hvor altså en justisminister har endret syn på ett punkt, nemlig om man skulle ha en utvidelse av hatparagrafen eller ikke. Det har han redegjort for at han ikke lenger mener. Det er en grei sak, på akkurat samme måte som Høyre har ombestemt seg med hensyn til blasfemiparagrafen, som Knut Storberget foreslo fjernet og nå får fjernet i tråd med sitt forslag.

Så om politiet. Det er mange uløste oppgaver, og det er mye kriminalitet i Norge som må bekjempes. Derfor er det bra at vi har nesten fordoblet opptaket til Politihøgskolen sammenlignet med da Høyre styrte. Vi satser vesentlig mer på politiet enn Høyre da de satt i regjering og hadde ansvaret for bl.a. det som ble gjort på justissektoren. Og soningskøene er gått betydelig ned. Det betyr ikke at vi er fornøyd, at vi er i mål, det betyr bare at det gjøres vesentlig mer med denne regjeringen enn med den forrige regjeringen.

Presidenten: Hans Olav Syversen – til oppfølgings-spørsmål.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:14:02]: En av statsministerens forgjengere, Per Borten, var kjent for å tenke seg vel om før han kom til en konklusjon. Han karakteriserte det å lede den daværende koalisjonen som å bære på sprikende staur.

Når det gjelder hijabdebatten og uniform i politiet, har jeg registrert at statsministeren vil bruke tid. Vi ser også at det er ulike meninger internt i Regjeringen, og det kan det jo være grunner for. Men debatten ser jo ut til å gå litt ut av sporet når en av statsministerens tidligere statsråder og nåværende stortingsrepresentant argumenterer slik at bruk av hijab i politiet kan sammenlignes med omskjæring, noe som faktisk er straffbart i vårt land.

Så mitt spørsmål er: Av hensyn til debatten, og for å få integreringsdebatten inn på et riktigere spor, ville det ikke være en fordel nå for Regjeringen og statsministeren å skjære igjennom og få avklart Regjeringens syn på denne saken?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:15:18]: Jeg mener den debatten vi nå har, viser at det er bra at vi har en debatt, fordi det kommer fram synspunkter og nyanser som det er viktig at vi tenker gjennom. Vi lever godt med at hijab ikke er tillatt i politiet mens vi har en vurdering av hvordan man eventuelt skal ta religiøse hensyn i poli-

tiet. En av utfordringene er jo at flere regjeringer, også to Bondevik-regjeringer, min forrige regjering, tidligere regjeringer har levd med at man tillater dette i Forsvaret og Tollvesenet, og da er et av de spørsmålene man må besvare: Skal man ha en forskjellsbehandling i forhold til f.eks. Tollvesenet og Forsvaret, hvor flere regjeringer har tillatt hijab over lang tid, og ha en annen praksis i politiet, eller skal man ha lik praksis? Vel, jeg har ikke et skråsikkert svar på det i dag. Nettopp derfor er jeg opptatt av å ha en debatt, høre på synspunkter, ha en diskusjon, få en ordentlig saksbehandling og så konkludere. Det er i hvert fall ikke åpenbart at man skal ha forskjellsbehandling, eller at man skal skille mellom de ulike etatene.

Presidenten: Lars Sponheim – til oppfølgings-spørsmål.

Lars Sponheim (V) [10:16:25]: Jeg er enig med statsministeren i at i et demokrati er debatt og sågar tvil viktig, og jeg tror også det går an å anlegge det perspektivet at selv om man har tatt et standpunkt og argumenterer for det standpunktet, kan kraften og styrken i motargumentene være så sterke at det er rett å snu. Jeg synes også det er en side ved demokratiet som er viktig. Men når vi har sett i disse siste ukene at standpunkter har gått fra skråsikkerhet til tvil, til kanskje å snu, er det jo lett å huske statsministerens meget sterke postulat ved inngangen til hans flertallsregjeringsperiode, nemlig: Nå skal det handles og ikke forhandles. Det er usedvanlig mye forhandlinger å se. Angrer statsministeren, er han villig til å snu på det standpunktet han tok den gangen? Må han kanskje nå innrømme at det forhandles like mye som det handles, og at det kanskje er like bra for demokratiet?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:17:20]: Det avgjørende er om Regjeringen når de mål den setter seg, og i forhold til de målene vi satte oss i Soria Moria-erklæringen, ligger vi meget godt an. Vi har greid å gjøre vesentlige ting når det gjelder helse, skole, kommuneøkonomi, klima og alle de tunge og viktige spørsmålene. Og siden justissektoren har vært framme her: Det er altså en formidabel satsing på justis – en betydelig reduksjon av soningskøer, nesten doubling av opptaket på Politihøgskolen, vesentlige økninger i bevilgningene til politiet. Det er handling. Men før man handler, har man gjerne en vurdering, en diskusjon, veier argumenter, veier hensyn. Det er helt åpenbart at det skjer i enhver regjering, også ettpartiregjeringer. Det skjer i mindretallsregjeringer, det skjer i flertallsregjeringer, og det skjer i Stortinget. Så jeg er for diskusjon. Det er en tid for diskusjon/vurdering, og så er det en tid for konklusjon og handling, og denne regjeringen håndterer begge deler.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Erna Solberg (H) [10:18:32]: Det er riktig som statsministeren sa, det er en tid for handling. En av de tingene denne fireårsperioden skulle gitt oss, var et velferdssystem med mye bedre oppfølging til alle de som hadde vanske-

ligheter, som var svake, som trengte å få hjelpen skreddersydd rundt seg, fremfor å oppleve at de måtte organisere det offentlige for seg. Jeg snakker om det som er hovedintensjonen i Nav-reformen, hovedintensjonen i en reform som tidligere sosialminister Ingjerd Schou sa var en reform for «skreddersøm». Det er en reform for at de svakest skal få det bedre, og for at man ikke skal ha en oppdelt og stykkevis behandling av de mennesker som kanskje er de svakeste i vårt samfunn. Nå ser vi en situasjon i Nav som er helt motsatt.

I dag i Bergens Tidende sier Gunhild Hofstad, som etter tre uker har betalt årskvoten på egenandeler, og som nå av egen lomme må betale fullt ut for medisiner til tross for at hun er kroniker, at det er «paradoksalt at hjelpeapparatet skal gjøre deg sykere enn du er». Dette er noe man før kunne ordne på dagen på Nav-kontorene. Man kunne få frikort bare man møtte opp. Nå er det altså flere ukers ventetid. Dagsavisen viser til det samme. Det er flere ukers ventetid på nesten alle – 13 av 17 – områder hvor man utbetaler penger – det svikter i utbetalingen. Det betyr at det ikke er skreddersøm, det er rett og slett sprekk i alle sømmene. Det er den dårligste konfeksjonssømmen du kan finne, som man for øyeblikket har innenfor Nav.

Mitt spørsmål til statsministeren er da: Hvorfor har ikke Regjeringen sett dette før? Hvorfor har ikke Regjeringen satt inn tiltak? Denne situasjonen har nå vokst, særlig i løpet av det siste året, til en situasjon med ventelisteøknninger for ting som kunne gjøres på dagen tidligere. Er det slik at dette er for mye for én mann, at hele det store, samlede arbeidet innenfor Arbeids- og inkluderingsdepartementet krever mer enn én person? Klarer ikke statsråd Andersen jobben?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:20:42]: Det er veldig viktig at representanten Solberg tar opp selve det som er den grunnleggende utfordringen – nemlig Nav-reformen, som det har vært bred enighet om i Stortinget, og som flere regjeringer har jobbet fram på en utmerket måte – og det er at tidligere hadde vi jo ikke et velfungerende velferdssystem. Vi hadde et velferdssystem som vi så alvorlige svakheter ved, bl.a. at veldig mange brukere ble sendt fra kontor til kontor, fordi de hadde ulike behov. Noen hadde behov for trygd, men så hadde de også behov for oppfølging i forhold til arbeidsetat, arbeidsmarkedstiltak – den type virkemidler. Derfor er jo selve ideen med Nav-reformen å lage et system som er mye bedre for brukerne, ved at trygd og arbeidsmarkedspolitikken/arbeidskontorene slås sammen, jobber sammen. Vi har dessverre ikke så mange erfaringer så langt, for det har ikke vart så lenge, og vi er midt i reformen – mange kommuner har fortsatt ikke fått Nav-kontor – men ved de pilotkontorene som har fungert en stund, har arbeidsforskningsinstituttene gjort undersøkelser, og de viser at det er mye lettere å få til gode løsninger for brukerne, mye lettere å få til samarbeid på tvers av ulike tjenester og altså få til bedre tilpassede løsninger for den enkelte. Det er det viktig at vi tar med oss når vi nå er midt oppe i en reform.

Det er ingen unnskyldning for at det på flere Nav-kontorer rapporteres om at folk ikke får de ytelsene de har

krav på, i tide, enten det er arbeidsløshetstrygd eller andre ordninger. Derfor må det settes inn betydelig innsats for å gjøre noe med det. Vi vet at det er spesielt to fylker som har hatt problemer, Hordaland og Oslo, og i Hordaland er det satt inn betydelig økt innsats. Der er nå ventelistene kommet ned til tre uker, slik som forutsatt, og derfor settes det nå inn en ekstra innsats i Oslo for å løse de gjenværende problemene der. For det går ikke an at mennesker som har krav på f.eks. ledighetstrygd, ikke får den trygden. Når dette håndteres i ett departement og av én statsråd, er det nettopp ut fra Nav-reformens idé, at du kan ikke skille sosialpolitikken fra arbeidspolitikken og trygdepolitikken. Det henger sammen, og derfor er det ett departement.

Erna Solberg (H) [10:22:49]: Hele Stortinget er enig i intensjonen bak Nav-reformen. Problemet er at denne regjeringen ikke klarer å gjennomføre den til det bedre for innbyggerne og brukerne. For øyeblikket er det verre enn det noen gang har vært på Nav-kontorene. Det er verre for uføretrygdede, det er verre for dem som trenger hjelp. Bare det å få et frikort tar lengre tid, og det tar lengre tid å få anerkjent uføretrygden sin. Arbeidsmarkedsbedriftene, attføringsbedriftene, som står klare med opplegg for å hjelpe dem som har det vanskeligst i arbeidsmarkedet, tilbake gjennom omskolering og oppdatering, melder at de får færre tilmeldt fra Nav-kontorene på grunn av det kaoset som er der. Mitt spørsmål til statsministeren er: Når oppdaget man kaoset, og hvilke tiltak har man i så fall satt i verk?

Dette er ikke nytt. En del av disse tallene har dryppet ut. Det er ikke bare et spørsmål om dagpenger. Det er spørsmål om 13 av 17 områder hvor fristene brytes, og dette gjelder de menneskene som har dårligst råd, som har det vanskeligst. Det vil lede til flere uføretrygdede hvis ikke saken ryddes opp i nå.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:23:59]: For det første er det altså slik at der vi har hatt Nav-kontorer over noe tid, og har forskningsarbeid, viser det at man i hvert fall har gode resultater for samordning av tiltak overfor den enkelte, som er hovedmålet. Men, som jeg sier, det er ingen unnskyldning for at noen opplever at de ikke får de ytelsene de skal ha, i tide. Derfor ble det satt inn ekstra ressurser allerede i fjor, 100 mill. kr ekstra, fordi vi så at det var store behov. Det var ment midlertidig, men det ble videreført inn i 2009, for vi så at behovene var store. Senest på fredag i forrige uke bevilget vi penger til 320 ekstra stillinger. Nå er man i gang med å ansette folk og lære dem opp, så de kan settes inn. Men vi venter ikke på at de 320 nye kommer i fullt arbeid. Også i mellomtiden settes det inn ekstra ressurser, som f.eks. i Hordaland, hvor resultatene nå er synlige. I Oslo håper vi å kunne oppnå samme resultater i løpet av kort tid når vi nå setter inn ekstra ressurser.

Å høre på Høyre er likevel litt underlig. For Høyre har jo i sine budsjetter foreslått å kutte dagpengene til de arbeidsløse, slik de gjorde i forrige periode. Man har med vitende og vilje ønsket å redusere dagpengene. Vi ønsker å ha gode dagpengeordninger, og at folk får pengene i tide.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Martin Engeset.

Martin Engeset (H) [10:25:16]: Som Erna Solberg ganske grundig har dokumentert gjennom sitt spørsmål, vokser problemene i Nav for hver eneste dag. Her er det viktig å understreke at det ikke er de ansatte i Nav som er problemet, men at det er Regjeringens gjennomføring det skorter på.

Problemene i Nav har vokst gjennom meget lang tid. Gang på gang har vi fra Stortingets side konfrontert Regjeringen med de store problemene, og gang på gang har Regjeringen lovet bot og bedring. Så har vi sett at problemene har gått fra vondt til verre. Som stortingsrepresentanter får vi nesten daglig henvendelser, både fra brukere som er fortvilet, og også fra ansatte i Nav-systemet som er fortvilet over at problemene tårner seg opp. Jeg får si som Einar Førde så godt sa det en gang: Folk et ikkje på sikt, dei et kvar dag!

Noe av problemet nå er at Nav-problemene rammer velferdssamfunnet i grunnvollene. Hva vil statsministeren gjøre? Er denne jobben faktisk blitt noen nummer for stor for hans ansvarlige statsråd?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:26:28]: Da vi så at det var problemer enkelte steder innenfor Nav-systemet midt oppe i en omfattende reform – med pensjonsreform, Nav-reform og også omlegging av en del andre ytelser – satte vi inn ekstra ressurser i fjor. Så fikk vi melding om at det var enda større problemer. Derfor foreslo vi ekstra penger i den tiltakspakken som kom 26. januar, og som Stortinget vedtok nå på fredag.

Fra Høyre og fra opposisjonens side er det ikke foreslått én ekstra krone. Hvis man var så bekymret for situasjonen, kunne man ha foreslått ekstra penger i budsjettet i fjor høst – da hadde vi beskrevet situasjonen – eller nå på fredag, da vi la fram ekstra penger til 320 nye stillinger.

I tillegg til 320 nye stillinger, som ble vedtatt på fredag, har vi varslet at vi kommer med en egen sak om få uker, der vi altså kan iverksette ytterligere tiltak dersom det er nødvendig. Så det er gjennomført tiltak. Det ble gjennomført tiltak på fredag, og vi varsler ytterligere tiltak. Her skal vi ikke hvile før vi ser betydelige resultater, og før de menneskene som har krav på trygd, får den trygden de skal ha, i rett tid.

Presidenten: Per Sandberg – til oppfølgingsspørsmål.

Per Sandberg (FrP) [10:27:37]: Jeg må få lov til å korrigere statsministeren litt, for disse ekstratiltakene som har kommet fra Regjeringen, har jo fått støtte fra opposisjonen, i hvert fall fra Fremskrittspartiet. Både de siste stillingene og også de 100 mill. kr ekstra som kom før jul, fikk støtte fra Fremskrittspartiet. For å komme statsministeren litt i forkjøpet: Det er jo slik at Fremskrittspartiet faktisk bevilget 700 mill. kr mer enn Regjeringen på Nav-området i sitt alternative statsbudsjett.

Det er litt merkelig det som nå skjer innenfor Nav. Utgangspunktet beskrev representanten Solberg på en ut-

merket måte, men det er jo det motsatte som skjer. Disse menneskene som nå har behov for hjelp, som i utgangspunktet skulle få en enklere prosess ved å forholde seg til én saksbehandler, opplever i dag kanskje å måtte forholde seg til både to og tre saksbehandlere. Så det har kanskje ikke bare med det som går på personell og ressurser å gjøre heller. Det kan kanskje være noe med de interne prosessene og kanskje også en profesjonskamp innenfor etaten. Har statsministeren en kommentar til det?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:28:44]: Først og fremst er situasjonen den at Nav har trengt økte ressurser. Vi har bevilget økte ressurser. Mitt poeng var ikke at opposisjonen hadde stemt imot dem, de har stemt for de ekstra pengene Regjeringen har foreslått, men så sent som på fredag foreslo vi penger til 320 nye stillinger. Det var ikke én ekstra krone utover det fra opposisjonens side.

Når det gjelder Fremskrittspartiets holdning til Nav, har Fremskrittspartiet foreslått betydelige kutt så sent som i budsjettet i fjor og også i budsjettet for 2008. Men man prøver å dekke det til ved at man overfører all helserefusjon fra Helsedepartementet tilbake til Nav. Det blåser opp budsjettene, men det blir ikke noe mer penger. Det blir tvert imot mindre penger, over 200 mill. kr mindre, til drift av Nav. I den grad det er problemer i Nav i dag, så ville de vært vesentlig større dersom Fremskrittspartiet hadde fått vedtatt sine kutt, som Fremskrittspartiet i budsjettdebatten begrunner som riktige kutt.

Fremskrittspartiet er for å kutte når det gjelder mange viktige offentlige etater, enten det er Kredittilsynet, før finanskrisen kom, eller Nav, før vi fikk problemer i arbeidsmarkedet. Når de blir konfrontert med det, prøver de å løpe unna. Vi er uenig i den politikken Fremskrittspartiet står for, og mener den er feil.

Presidenten: Dagfinn Høybråten – til oppfølgingsspørsmål.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:29:48]: Statsministeren faller nå i den vanlige grøften, nemlig å begynne å snakke om andre partiers politikk istedenfor å ta ansvar. Hvis velferd er viktigst, statsminister, må det ikke herske tvil om at det er én viktig jobb Regjeringen nå har, og det er å sørge for at den Nav-reformen som hele Stortinget støttet – som hele Stortinget ønsker skal lykkes – faktisk lykkes. Derfor er jeg litt forbauset over at statsministeren nå hakker på gammel historie istedenfor å fortelle Stortinget hva han har tenkt å gjøre for at mennesker som har rettskrav på ytelser, får ytelsene sine i rett tid. Han har erklært her fra Stortingets talerstol på fredag at det er uakseptabelt at så ikke skjer, men vi vet ikke hva Regjeringen har gjort og gjør for å sørge for at dette straks blir rettet opp. Det er ikke tilstrekkelig å få en sak til Stortinget i slutten av mars, når folk har ventet i ukevis på å få helt åpenbare og enkle ytelser som dagpenger. Her er det en systemsvikt, sier LO-leder i staten, Turid Lilleheie. Det er ikke bare et spørsmål om penger og stillinger. Det er også spørsmål om å ta organisatoriske grep, og det er kanskje et spørsmål om å si til

Nav at disse pengene skal utbetales straks og med det samme.

Når vil statsministeren sørge for at dette er på plass?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:31:19]: Først mener jeg at representanten Høybråten reiser et veldig viktig, grunnleggende spørsmål, nemlig: Hvordan greier vi å gjennomføre den store og viktige Nav-reformen som Stortinget har stått samlet bak, og som flere i Regjeringen har jobbet med over mange år? Der har vi altså gjort mange ting i året som har gått. Vi gjør ekstra ting i budsjettet for 2009, men i tillegg foreslo vi mange nye stillinger i den tiltakspakken som Stortinget vedtok nå på fredag. De stillingene er man nå i ferd med å besette, ansette nye folk og lære dem opp, slik at de kan komme i arbeid med å løse de uløste oppgavene i Nav veldig raskt. Så det gjøres noe akkurat nå i disse dager, og vi har også gode erfaringer med det å sette inn ekstra ressurser i enkelte fylker. Det er to fylker der vi har hatt store problemer, og det er Hordaland og Oslo. Hordaland har vi nå så godt som løst. Oslo går Nav nå løs på.

Det gjøres en formidabel innsats av tusenvis av Nav-ansatte rundt omkring i landet hele tiden hver eneste dag. Vi må styrke deres evne til å løse de uløste oppgavene og har derfor bevilget ekstra penger. Så kommer det en egen sak til Stortinget om få uker, slik at Stortinget da kan få hele diskusjonen om hvordan vi gjennomfører Nav-reformen, på bordet.

Presidenten: Lars Sponheim – til oppfølgingsspørsmål.

Lars Sponheim (V) [10:32:33]: Vi har en eksplosiv utvikling i arbeidsledigheten og dermed en eksplosiv utvikling i antall søknader om å få arbeidsledighetstrygd eller dagpenger. Det er selvsagt en krevende situasjon uansett. Det viktige å ha oppmerksomheten rettet mot i en slik situasjon, er etter Venstres syn de arbeidsledige som plutselig står på gaten, og som mangler daglig inntekt til livsopphold. Det er selvsagt uverdige å måtte sendes til sosialkontoret. Det er vi sikkert enige om.

Jeg vil gjerne få lansere et forslag for statsministeren som bør vurderes, nemlig å gi rett til utbetaling av dagpenger, f.eks. etter to til tre uker, uavhengig av om søknaden er blitt behandlet. Så kan dette avregnes senere når søknaden er behandlet, og man kan i verste fall ha en ordning for tilbakebetaling hvis det er gjort noe feil. Det ville være noe som tar vare på den enkelte på en god måte, og samtidig gjør det mulig å håndtere en slik eksplosiv utvikling i dagpenger. Vil statsministeren vurdere et slikt forslag?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:33:44]: Svaret på det spørsmålet er ja. Vi må gjøre flere ting for å håndtere den uakseptable situasjonen en god del arbeidsløse møter, med at de ikke får trygd i tide. Dels er det akuttiltak, som vi har iverksatt i Hordaland, og som har gitt gode resultater. Der er igjen behandlingstiden nå tre uker, melder nyhetene. Det samme gjør vi nå i Oslo, og håper på like gode resultater der. Det gjør vi med én gang, er i gang med det og

gjør det i disse dager. Det jobbes på spreng i departement og i Nav for å løse de akutte problemene.

Det andre er at man skal gjøre systemendringer. Og da er det ett mulig forslag, men det trenger vi noen flere dager på å vurdere, før vi kommer med en vurdering og anbefaling av det spørsmålet til Stortinget om kort tid.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:34:35]: Det er ganske nøyaktig to måneder siden statsministeren stod her i den muntlige spørretimen sist og sa veldig kloke ting om respekten for meninger man ikke deler. Han siterte filosofen Voltaire, og han sa:

«Vi må være veldig varsomme i dette landet med å innrette oss slik at vi straffer organisasjoner som har standpunkter eller meninger vi ikke liker».

Den gangen handlet det om Frelsesarmeen, som hadde blitt fratatt sin statsstøtte til barne- og ungdomsarbeidet. Det er grunn til å reise saken igjen i dag, for det som har skjedd i løpet av de to månedene som har gått siden statsministeren sa sine kloke ting her i salen, er det stikk motsatte av det vi hadde grunn til å forvente. Frelsesarmeens anke er opprettholdt av Fordelingsutvalget, og 13 nye barne- og ungdomsorganisasjoner har fått brev fra den samme instans med trusler om å miste statsstøtten.

I dagens Vårt Land kan vi lese hva slags spørsmål organisasjonene nå blir stilt, som er helt på siden av det som har med statsstøtte å gjøre, og som minner om at vi nå nærmest har et meningspoliti i Barne- og likestillingsdepartementet som jakter på organisasjonenes standpunkter og holdninger i ulike type saker for å finne grunnlag for å avslå statsstøtte.

Dette bekymrer store deler av det frivillige Organisasjons-Norge. De opplever at Norge blir trangere under denne regjeringen. De opplever at deres frihet og deres identitet trues. Frelsesarmeen har jo disse retningslinjene for livsstil over hele verden. Det er ikke bare i Norge. Men forskjellen er at i Norge har vi et byråkrati som sitter og «fingår» deres retningslinjer på denne måten.

Opprettholder statsministeren sitt prinsipielle standpunkt fra 17. desember i fjor om at vi i Norge ikke kan ha en situasjon hvor organisasjonene opplever at det er en meningsjakt og en straff for meninger som Regjeringen ikke liker?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:37:08]: Jeg opprettholder mitt syn fra forrige gang vi diskuterte dette i denne sal. Det kommer en beslutning fra Barne- og likestillingsdepartementet i løpet av kort tid. Det er viktig at jeg ikke går inn i selve saksbehandlingen i den saken, for dermed å følge forvaltningslovens bestemmelse. Det er en ankesak. Det er en beslutning i Fordelingsutvalget som er anket til departementet, og ankebehandlingen der vil være sluttført i løpet av kort tid.

La meg likevel si litt generelt om et viktig spørsmål som representanten reiser, for dette handler om en avveining mellom ulike gode og viktige hensyn og faktisk også ulike menneskerettigheter. Det ene er ikke-diskriminering

av mennesker på grunnlag av hudfarge, seksuell legning eller religiøst syn. Det andre er hensynet til religionsfriheten. Noen ganger blir det konflikt mellom de to hensynene, og da må vi finne en avveining. Det er det vi må gjøre i denne saken.

I det regelverket som ble laget på grunnlag av en innstilling fra et utvalg nedsatt av Bondevik-regjeringen, som ble sendt på bred høring og fikk bred tilslutning, også fra kristne ungdomsorganisasjoner, står det at staten kan gi tilskudd til frivillige landsomfattende organisasjoner som ved sine vedtekter

«ikke skaper hindre for full deltakelse for barn og ungdom fra alle samfunnsgrupper uavhengig av kjønn, etnisitet, nedsatt funksjonsevne eller seksuell orientering».

Da har Fordelingsutvalget sagt at det Frelsesarmeen, som ikke åpner fullt ut for homofile, gjør, er i strid med den paragrafen. Det kan jeg forstå at man kan mene når man har laget et slikt regelverk og fått bred tilslutning. Så sier andre – og det forstår jeg også veldig godt: Nei, Frelsesarmeen må få lov til å diskriminere homofile. Vel, da har vi en konflikt mellom to viktige hensyn. Jeg er opp-tatt av å leve i et samfunn der vi har mangfold, der vi aksepterer at folk også gjør ting vi ikke liker og som sier nei til homofile, selv om jeg er tilhenger av at homofile skal likebehandles med alle andre mennesker.

Så kommer det en beslutning om få dager i denne konkrete saken, som jeg ikke kan si noe om før beslutningen kommer.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:39:08]: Jeg er glad for at statsministeren i alle fall fastholder det prinsipielle, at det ikke er akseptabelt at vi i et samfunn som vårt straffer økonomisk organisasjoner som mener noe annet enn det som oppfattes som politisk korrekt i øyeblikket av den til enhver tid sittende regjering. Jeg går ut fra at det betyr at han vil se nærmere på hvordan disse retningslinjene faktisk slår ut, når de har denne typen utslag. Jeg vil også anbefale at han leser dagens Vårt Land og ser hva slags spørsmål, nesten i trakasserende form, som hans embetsverk stiller Frelsesarmeens ledelse.

Så vil jeg også anbefale at statsministeren tar en prat med finansministeren, som nå er i gang med å lage unntaksregler for organisasjoner som ikke skal få skattefrie gaver. Det skjer også på grunnlag av meninger som Regjeringen ikke liker. Det handler om organisasjoner som støtter Israel. Både statsministeren og jeg kan ha andre oppfatninger enn disse organisasjonene og Frelsesarmeen og hva vet jeg, men det er ikke det det gjelder. Spørsmålet er om vi i et liberalt, åpent, raust og romslig samfunn skal ha rom for organisasjoner som ikke helt står på geledd for det rød-grønne regimet.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:40:28]: Jeg mener det er veldig viktig at organisasjoner som har meninger og standpunkter som Regjeringen ikke liker, får statsstøtte. Det er en del av organisasjonsfriheten, det er en del av det mangfoldet vi ønsker. Så det er åpenbart at de som kritiserer Regjeringen, som er uenig med Regjeringen

f.eks. i synet på homofili, skal få statsstøtte. Det jeg prøvde å si, er at noen ganger står vi overfor dilemmaer, fordi vi samtidig ønsker å unngå at homofile diskrimineres, at man diskrimineres på bakgrunn av f.eks. kjønn eller etnisitet. Derfor lagde organisasjonene for noen år siden forskrifter som sier at man ikke skal diskriminere på bakgrunn av kjønn, etnisitet, funksjonsevne eller seksuell orientering. Da sier Fordelingsutvalget: Vel, da kan ikke Frelsesarmeen få, for de forskjellsbehandler homofile i forhold til andre. Så sier Barne- og likestillingsdepartementet at dette må vi se nærmere på. Det er en ankesak, for her er det et dilemma. Dilemmaer er krevende, fordi man må veie ulike gode hensyn mot hverandre. Så sier jeg at det gjør man nå i BLD, og om kort tid vil vi få en beslutning. Jeg kan ikke si noe annet enn at det er en god beslutning.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først May-Helen Molvær Grimstad.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [10:41:42]: Vi politikarar har meiningar om det meste. Men det betyr ikkje at vi skal styre andre sine meiningar. Vi hadde ein stor debatt om ekteskapslova for ei tid tilbake. Der var det ulike standpunkt. Men det heile Stortinget var einig om, var at vi som politikarar ikkje skulle styre kyrkja sitt indre liv. Det var kyrkja sjølv som skulle avgjere om dei ville vie homofile eller ikkje. Vi sa at dette er kyrkja si eiga sak. Men det som vi opplever no frå byråkratiet i Barne- og likestillingsdepartementet, er at ein spør organisasjonane om den nye ekteskapslova har endra synet deira. Ein går inn med ei rekkje spørsmål som eigentleg ikkje har noko med sjølve saka å gjere, som kan opplevast som ein sensor og eit ønske om å styre meiningane.

Ingen ønskjer å diskriminere homofile. Alle ønskjer at born og unge skal vere inkluderte i det arbeidet som går føre seg land og strand rundt. Men det som er oppsiktvekkjande, er at ein kan føle at organisasjonar må endre standpunkt dersom desse avvik frå standpunkta til Regjeringa. Sjølv om statsministeren seier at han ikkje vil det, må han likevel love at han vil endre forskriftene, slik at ein får vekk den uklårleiken som faktisk er der.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:43:02]: Jeg er mot å diskriminere, mot å forskjellsbehandle homofile og heterofile mennesker. Jeg er for at organisasjoner skal ha organisasjonsfrihet og få lov til å gjøre ting jeg er mot at de gjør. Så er dilemmaet at vi har vedtatt noen retningslinjer som alle organisasjoner, inklusiv de kristne, stilte seg bak, hvor det stod at man kan gi statsstøtte dersom man ikke forskjellsbehandler mennesker på bakgrunn av kjønn, religion eller seksuell orientering. Da har vi altså en konflikt, og det er den konflikten mellom to prisverdige mål Barne- og likestillingsdepartementet nå går inn i. Enten får vi se på praktiseringen, eller så får vi eventuelt se på innholdet i retningslinjene. Men da blir det vanskelig å stryke bare «seksuell orientering». Da får man i tilfelle også se på de andre vilkårene som man ikke får lov til å diskriminere på bakgrunn av.

Jeg tror vi får gjøre ferdig denne saksbehandlingen, og

så får vi en beslutning i den saken. Men jeg mener det er en viktig og interessant debatt, for det handler om noe vi egentlig har diskutert for lite i det norske samfunnet. Det er forholdet mellom mangfold og forskjellighet, men samtidig å ha noen prinsipper om ikke-diskriminering og noen grunnleggende regler som ingen kan få lov til å bryte.

Presidenten: Ulf Erik Knudsen – til oppfølgingsspørsmål.

Ulf Erik Knudsen (FrP) [10:44:29]: Fremskrittspartiet deler de syn som Kristelig Folkeparti tar til orde for, som gjelder organisasjoner som nå angripes av BLD når det gjelder skattefritaksordning, og når det gjelder deres overføringer. Dersom dette er så åpenbart som statsministeren faktisk sier at det skal være, at de skal få statsstøtte og ikke diskrimineres, burde kanskje statsministeren ta en liten prat med byråkratene og med statsråden i det angjeldende departement.

Men dette er bare en liten del av det som påvirker frivillig sektor i Norge. Langt viktigere er det at regjeringen Stoltenberg ikke har innfridd kravet om å få bort moms for frivillig sektor. Frivillig virksomhet betaler nå en ekstrakostnad på 25 pst. når man kjøper varer og tjenester. Det kalles moms, men det er altså en skatt på dugnad og frivillig arbeid på 1 milliard kr. Dette har statsministeren lovet – i tre og et halvt år – at skal bort. Nå vil vi ha et klart svar: Når blir den fjernet?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:45:37]: For det første er det feil å si at BLD angriper Frelsesarmeen eller andre frivillige organisasjoner. Det er laget et regelverk som har fått bred tilslutning også fra mange kristne organisasjoner, der det står at man ikke kan diskriminere noen på grunn av seksuell legning, kjønn, religiøs bakgrunn og etnisk tilhørighet. Så er det da en vurdering av hvorvidt det at Frelsesarmeen ikke likebehandler homofile med andre, er en form for brudd på denne bestemmelsen det har vært bred enighet om. Det er en forvaltnings-sak. Den kan jeg ikke gå inn i, for jeg må være ryddig i forhold til forvaltningsloven, men det kommer her en beslutning i løpet av få dager der man foretar denne avveiningen. Men det er ikke noe angrep fra BLD. Det er et fordelingsutvalg som praktiserer et regelverk det har vært bred enighet om.

Når det gjelder frivilligheten generelt, har denne regjeringen økt betydelig bevilgningene til frivillige organisasjoner. Vi sørget for at tippenøkkelen ble endret. Det betyr betydelig økte tilskudd til idretten og frivillige organisasjoner. Vi har også varslet at vi er beredt til å øke støtten, opp mot 1 milliard kr, som er det beløpet frivillige organisasjoner selv har regnet ut at de belastes i moms. Så vi er villig til å gå betydelig inn og øke støtten til frivillige organisasjoner, også for å kompensere for det som er deres utgifter til moms.

Presidenten: Olemic Thommessen – til oppfølgings-spørsmål.

Olemic Thommessen (H) [10:47:09]: Statsministeren peker på det sentrale spørsmål som handler om i hvilken grad statsmakten skal tre meninger og holdninger nedover ørene på frivillig sektor. Det kan fremstå i et diskrimineringsperspektiv, slik utgangspunktet er i dette spørsmålet, men det er også en problemstilling som med fordel kan bringes videre. Det er klart at når dette jevnlig bringes opp, er det fordi statsministeren har et troverdighetsspørsmål knyttet til nettopp dette – forholdet til hvilke meninger man vil dytte nedover frivillig sektor, og å bruke frivillig sektor til å fremme egne politiske standpunkter.

I Regjeringens frivillighetsmelding ble det i kapittel etter kapittel tatt opp problemstillinger i forhold til integrering, i forhold til internasjonalt samarbeid – en rekke politisk riktige ting. Ville det ikke være en del av bildet her at man heller foretrakk det verdinøytrale momsfritaket, i stedet for å bruke statens penger til å fremme egne standpunkter i forhold til frivillig sektor?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:48:20]: Som jeg har understreket flere ganger, er denne regjeringen veldig opptatt av å øke støtten til frivillige organisasjoner. Derfor er også støtten betydelig økt, ikke minst ved at vi sørget for å få flertall for at det ble endring i tippenøkkelen. Da vi var i opposisjon, fikk vi flertall for det og fikk gjennomført det nå. Det andre er at vi har varslet at vi er villig til å øke støtten med 1 milliard kr, som er det som er anslått kan være momsutgiftene for disse organisasjonene. Det betyr at vi styrker støtten vesentlig til frivillige organisasjoner sammenlignet med hva den tidligere regjeringen gjorde. Jeg synes det er litt underlig hele tiden å høre det veldige engasjementet man har i forhold til at vi ikke har rettet opp alle de mangler vi arvet fra den forrige regjeringen, i løpet av denne tiden vi har sittet.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgings-spørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:49:12]: Det er bare å konstatere at statsministeren har snudd når det gjelder fordeling av midler til ungdomsorganisasjonene. Jeg antar at han – med sine signaler – kommer til å trekke den konklusjonen også. Det jeg stusser veldig over, er at statsministeren påstår at reglene som Fordelingsutvalget er satt til å håndheve, faktisk er laget av organisasjonene. Dette er regler laget av Regjeringa. Det er departementet som lager regler, Fordelingsutvalget håndhever reglene.

Det som slår meg, er at vi nå har en regjering som gang på gang ikke har tro på debatten som endringsform i et samfunn. Nei, man skal lage regler, man skal styre organisasjonene, det er debatten om blasfemiparagraf og alt det andre – man har liten tro på debatten, og man har liten tro på at man skal være med på å skape et raust samfunn, at man gjennom offentlig debatt og frivillig engasjement klarer å være med på å utvikle og endre et samfunn. Nei, det er gjennom departementets regler man skal endre et samfunn.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:50:21]: Vi er alle enige om at den jobben som gjøres av de frivillige or-

ganasjonene, er en veldig viktig jobb, at de trenger økt støtte, og at de skal ha frihet, selvsagt, til å gjøre mange ting, mene ting og organisere ting på måter som ikke er i tråd med det Regjeringen mener er det beste. Det er derfor vi har frivillighet, for å skape mangfold. Mangfold er nødvendigvis forskjellighet.

Men det at det skal være regler for tildeling av statsstøtte til frivillige organisasjoner og frivillige ungdomsorganisasjoner, er ikke noe denne regjeringen fant på. Det var altså Bondevik II-regjeringen som nedsatte et utvalg for å lage disse reglene. Det ble laget slike regler. Der satt ungdomsorganisasjoner, de anbefalte dem, og vi laget dem i nær dialog med organisasjonene. Det var ingen som protesterte – i alle fall ingen omfattende protester – mot at man sa at man skal gi støtte til de organisasjonene som ikke diskriminerer på grunnlag av kjønn, etnisk bakgrunn og seksuell orientering. Så får man en sak på bordet, og man ser at her har man et dilemma. Vel, da ser vi på dette dilemmaet. Så kommer det en ankebehandling. Og å snu i denne saken er ikke mulig, for vi har ikke behandlet saken før. Vi får en beslutning om få dager, og det kommer til å være en god beslutning. Jeg tror jeg da kan komme tilbake til Stortinget – og alle vil være i godt humør – etter den beslutningen.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Lars Sponheim (V) [10:51:42]: Jeg vil gjerne snakke om fordelingspolitikk med statsministeren. Det er jo slik at vi ofte diskuterer fordelingsproblemer og fordelingspolitikk, om hva som gjør forskjeller f.eks. knyttet til skattepolitikk, hvor noen graders innslagspunkt på toppskatten gjør den store forskjellen, eller hvem som eier aksjer osv. Men denne uken kom det en lekkasje fra en forskningsrapport fra Fafo som ennå ikke er offentliggjort, som etter mitt skjønn kanskje reiser mye dypere og mye viktigere spørsmål ved uakseptable forskjeller, nemlig den farlige forskjellen i et samfunn, en systematisk forskjell når det gjelder hvem som tar utdanning, det som fagfolk kaller for reproduksjon av ulikhet i utdanning. Det er en type forskjell i Forskjells-Norge som griper inn i mange forhold. Det handler om folks helse, det handler om folks levealder, og det handler om sosiale problemer, som i sum handler om helt grunnleggende livsverdier som vi systematisk gjør forskjell på ved at det er så systematisk forskjell på hvem som tar høyere utdanning.

Denne forskningsrapporten, som ennå ikke er offentlig, viser ganske tydelig at denne utviklingen er uheldig og ikke går rett vei, for å si det sånn. Det er vel ikke noen spesiell slagside til dagens regjering, for det er en utvikling som har gått over lang tid, men den har heller ikke forbedret seg under dagens regjering, som alltid må ta et spesielt ansvar for en utvikling som ikke går i rett retning. Og jeg vil gjerne bidra til å utfordre statsministeren på hvordan vi i fellesskap kan ta tak i denne utfordringen. For dette er en type fordelingspolitikk som tradisjonelt ikke kan herjes med på den tradisjonelle høyre- og venstreaksen, men jeg tror det er bred enighet om dette.

Er statsministeren enig i at her har vi en felles utford-

ring som det er nødvendig å løfte, for å få en helt annen fordeling av hvem som tar utdanning? Det er ikke noen akademisk arroganse fra min side, for vi trenger ikke-akademikere, men de bør fordeles på befolkningsgrupper akkurat som utdanning bør.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:53:45]: Jeg mener representanten Sponheim tar opp et veldig viktig spørsmål. Det vi ser, er at selv om det satses betydelig på utdanning, og selv om flere får mer utdanning i Norge enn noen gang før, og også at vi kommer ganske godt ut internasjonalt i forhold til hvor mange som får utdanning, så er det store, systematiske sosiale forskjeller. Utdanningssystemet reproducerer ulikhet. Har foreldrene dine høy inntekt, høy utdanning, er sjansen for at du selv får høy utdanning, vesentlig høyere enn hvis de ikke har det. Den sosiale forskjellen har blitt noe mindre fordi så mange flere får utdanning, men de som ikke får utdanning, er fortsatt overrepresentert blant dem som kommer fra hjem med liten utdanning.

Nå er det ikke i seg selv et mål at alle har høy utdanning. Men det er, som Sponheim var inne på, viktig at det ikke er systematiske forskjeller som gjør at vi bevarer og befester ulikhet i samfunnet vårt. Og jeg tror dessverre at dette starter tidlig. Jeg tror det starter allerede i barnehage/barneskole. Derfor er dette med at vi må ha tidlig innsats i forhold til dem som sliter i skolen, et viktig bidrag. At vi må bidra med norskopplæring bl.a. til barn med innvandrerbakgrunn, er et viktig bidrag. Så ser vi at det også skjer noe dramatisk i den videregående skolen, hvor mange unge faller ut, de gjennomfører ikke videregående utdanning, og det bidrar også til sosial ulikhet.

Hvis det var slik at vi bare kunne bevilget penger, hadde det på en måte vært enkelt. Problemet vårt er at vi har bevilget mye penger til utdanning, og likevel løser vi ikke den sosiale ulikheten. Så her er det noen innebygde systemer, innebygde kulturer, som er veldig gjenstridige, og som det tar tid å bekjempe, men som vi likevel må gjøre alt vi kan for å bekjempe, gjennom bedre utdanning, mer målrettet utdanning og gjennom tiltak overfor de gruppene som faller fra.

Lars Sponheim (V) [10:55:38]: Jeg tror det er viktig at vi tør å ta også disse debattene om forskjeller og bekjemping av forskjeller framover, og Venstre vil gjerne bidra til det. Det er jo slik at det er ingen som velger sin barndom, og det er også slik at det er heller ingen som velger sine foreldre. Det er også klare grenser for – og det tror jeg vi er enige om – i hvilken grad samfunnet skal gripe inn i det som skjer rundt middagsbord, og hvilke stimulanser som gis i det enkelte hjem. Derfor blir skolen så viktig. Skolen blir på en måte fellesskapets og samfunnets store virkemiddel for å kompensere og for å gi de rette stimulanser. Også i denne sammenhengen i dag, og for alle dager framover, kommer Venstre til å snakke om betydningen av nettopp læreren, voksenpersonen, det kloke mennesket. Det burde jo vært slik at de absolutt beste blant oss, de klokeste, bør være lærere, for det ville løse så mange utfordringer i samfunnet, ikke bare i kunnskap og verdiska-

ping og alt dette statsministeren og jeg har snakket mye om, men også i disse åpenbare, sosiale og andre forskjeller som vi må bekjempe. Derfor vil Venstres svar være læreren. Er statsministeren enig i det?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:56:45]: Ja, det er jeg – fordi det er helt åpenbart at det viktigste vi kan gjøre for å styrke innholdet og kvaliteten i skolen, er å styrke lærerens rolle. Det handler om bedre og mer lærerutdanning, men det handler også om flere timer, mer tilstedeværelse, og vi er opptatt av å gjøre noe med begge deler. Det er så veldig lett i all politikk å være mest opptatt av det som kan måles – antall timer, antall årsverk. Det er viktig, men det er også viktig med kvalitet og innhold i de timene og de årsverkene vi har. Det er åpenbart at der sliter vi litt, og har gjort det over mange år. For vi ser at også i skoler hvor det er stor ressursinnsats, får vi ikke alltid de resultatene vi selv ønsker. Derfor er jeg veldig glad for at det nå er en veldig oppegående og aktiv debatt om hvordan vi skal styrke kvalitet og innhold i skolen, og dermed også redusere de sosiale forskjellene, som handler om mer enn bare ressurser, selv om ressurser også er viktig.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Odd Einar Dørum.

Odd Einar Dørum (V) [10:57:49]: Statsministeren svarte forbillig tydelig, etter Venstres oppfatning, at læreren er viktig. Da vet vi også gjennom forskning, som bl.a. den sittende regjering har initiert, at resultater på en skole henger nøye sammen med den faglige bakgrunnen og kompetansen hos lærerne på skolen, og vi vet at det er dramatiske geografiske forskjeller på dette i Norge. Da er vi i følgende situasjon: I nabolandet vårt, Sverige, har man tatt konsekvensen av hvor viktig læreren er. I løpet av tre år, som ender i 2011, skal man utdanne 30 000 lærere i den svenske grunnskolen ved systematisk videreutdanning. Regjeringen har et opplegg som sikrer at 2 000 lærere i noen fag, fullt utbygd i året 2011, får en slik videreutdanning. Med Regjeringens tempo tar det 40 år før samtlige norske lærere får den videreutdanningen som er avgjørende.

Når vil Regjeringen legge om kursen, slik at alle lærere i alle fag får en systematisk videreutdanning, og slik at en ikke skal vente i 40 år på å sikre gode nok lærere, som er helt avgjørende for å bekjempe de sosiale forskjellene som representanten Sponheim tok opp?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:58:59]: Regjeringen la for få dager siden fram en egen stortingsmelding om lærerrollen og lærerutdanning, og den skal nå behandles i Stortinget.

Jeg kjenner ikke akkurat igjen de tallene representanten Dørum nevner. Men hovedhensikten med den meldingen er dels å styrke lærerutdanningen, dels å styrke lærerrekutteringen. Vi legger også fram og har lagt fram tiltak for å styrke etter- og videreutdanning av lærere og har også avsatt permanente bevilgninger til det så etter- og videreut-

danning av lærere, pluss bedre rekruttering av lærere, bl.a. gjennom GNIST-programmet, er tiltak vi er opptatt av og gjennomfører, og vi har gjerne en diskusjon i Stortinget om hvordan vi kan gjøre det enda bedre.

Presidenten: Anders Anundsen – til oppfølgingsspørsmål.

Anders Anundsen (FrP) [10:59:51]: Det må være ganske pinlig for en sosialdemokratisk regjering å oppleve at de sosiale forskjellene faktisk øker på deres vakt i regjeringsskvartalet.

Skolens rolle som sosialt utjevne faktor er helt avgjørende. En ny forskningsrapport fra Høgskolen i Hedmark viser at det er skolen og ikke foreldrenes bakgrunn eller utdanning som er avgjørende for hvilke barn som lykkes i skolen, og hvilke som ikke gjør det. Skillet mellom såkalt gode og dårlige skoler går i veldig stor grad på hva slags type pedagogikk som brukes. Såkalt moderne pedagogikk, som denne regjeringen har vært veldig sterk tilhenger av, med store rom og flater med mange elever og få basestasjoner, fører til både bråk, støy og uro – og dobbelt så mange ADHD-diagnoser som det en får ved de skolene som lykkes i sosial utjevning.

Fremskrittspartiet har vært opptatt av at en skal ha bedre struktur i skolen. Men den skolen som Regjeringen nå får ansvaret for gjennom denne rapporten, hindrer mulighetene for både sosial utjevning og læring. Er det på tide at statsministeren bidrar til å snu også i skolepolitikken?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:00:52]: Jeg mener at det som alle partier bør ta inn over seg, er at Norge er et land der vi bruker betydelige ressurser på utdanning. Vi får også veldig mye god utdanning på veldig mange områder, og mange lærere gjør en formidabel innsats hver eneste dag i norsk skole. Vi utdanner flere, og vi har faktisk også mindre sosial ulikhet i den norske skolen enn i veldig mange andre land.

Men på tross av at vi har mindre sosial ulikhet, og på tross av at vi har mange gode resultater, ser jeg jo at skolen sliter med noen veldig alvorlige problemer, bl.a. at den sosiale ulikheten fortsatt er der, og at for mange lærer for lite. Derfor har denne regjeringen vært opptatt av kvalitet og innhold i skolen fra første dag – utvidet antallet timer, styrket etter- og videreutdanning av lærere og ikke minst satset mye på tidlig innsats. For det vi ser når vi f.eks. sammenligner med Finland, er at mens man i Norge ofte venter til ganske sent i skoleløpet med å sette inn ekstra innsats når noen barn sliter, gjør man det tidlig i Finland. Vi tror at tidlig innsats og ekstra midler til lesing og skriving er viktig. Derfor kommer også det fra og med 2009. Dermed er ikke alle problemer løst, men det gjøres en betydelig innsats for å ta fatt i dem.

Presidenten: Ine Marie Eriksen Søreide – til oppfølgingsspørsmål.

Ine Marie Eriksen Søreide (H) [11:02:14]: Det har gått snart 14 måneder siden statsministeren i sin nyttårstale uttalte til det norske folk:

«Regjeringen har oppfattet beskjeden.»

Det var en respons på at norske skoleelever gjorde det dårlig, både på nasjonale prøver og i internasjonale undersøkelser. Siden den tid har forskjellene fortsatt å øke – vi ligger i verdenstoppen når det gjelder forskjeller mellom elever. Og resultatene i skolen har ikke forbedret seg.

For Høyre har det alltid vært viktig å satse på det viktigste først, nemlig å lære barn å lese, skrive og regne for å gjøre dem i stand til å klare videre utdanning og arbeidsliv – og ikke minst for å redusere forskjellene mellom elever som følge av ulik sosial bakgrunn. Dagens regjering har fokusert på skolefritid og skolemat istedenfor skoletid og skolens innhold. Det er også sånn at det nå er færre lærere i skolen enn da Regjeringa overtok i 2005. Mitt spørsmål til statsministeren er: Mener han at det å ha færre lærere i skolen, det å satse på skolefritid foran skoletid og det å love milliarder til skolemat er rett løsning for å utjevne forskjellene i skolen?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:03:23]: For det første: Denne regjeringen har satset betydelig nettopp på å styrke innhold og kvalitet i skolen – med flere timer, med ekstra innsats i regning og skriving tidlig i utdanningsløpet, med betydelig styrking av lærerutdanningen og mer til etter- og videreutdanning av lærere. Det betyr selvsagt ikke at alt er løst – det er fortsatt mange uløste problemer – men det betyr at vi fra dag én tok fatt i de alvorlige problemene vi har når det gjelder kvalitet og innhold i skolen.

Når det gjelder lærere, er det slik at elevtallet går ned, og innsatsen av lærerressurser i forhold til antall elever går dermed opp. Gruppestørrelsen går rette veien under denne regjeringen. Det er ikke dramatiske endringer, men det er faktisk mer innsats av lærere i forhold til antall elever nå enn under den forrige regjeringen. Jeg tror at vi skal være litt mindre opptatt av å slå hverandre i hodet med denne type tall, og litt mer opptatt av å diskutere det som er de – hva skal jeg si – grunnleggende systemproblemer vi har i norsk skole, der vi ser at der vi altså setter inn betydelige ressurser, får vi ikke alltid så gode resultater som vi ønsker.

Presidenten: Dagrun Eriksen – til oppfølgingsspørsmål.

Dagrun Eriksen (KrF) [11:04:32]: Jeg er enig med statsministeren i at vi må se på de grunnleggende strukturene. Vi har prøvd å ha sosial utjevning i skolen i over 30 år, men vi har ikke klart det.

Da tenker jeg at det kanskje er to viktige arenaer vi har sviktet på. Det ene handler om at foreldre er viktige for barns læring og motivasjon. Likevel opplever vi at Regjeringens representanter tar grep hvor man fjerner lærer-foreldre-kombinasjonen, ved at man ønsker hel-dagsskole og tidligere skolestart, og gir et tydelig signal om at det ikke er det viktige å få til hjem-skole-samarbeid.

I tillegg: Vi kunne lese i VG i går om Mandeep, som er en av dem som har droppet ut av videregående skole. Han etterlyser et veldig klart signal, og det er at vi trenger mer mestring for de praktisk sterke elevene våre i norsk skole. Det sitter elever i dag som ikke har hatt noen timer med mestring. Det er ikke rart de dropper ut. Det er to systemendringer som statsministeren kunne ta tak i, og som vil få Kristelig Folkepartis støtte.

Statsminister Jens Stoltenberg [11:05:37]: Jeg er veldig enig i at det at for mange unge slutter i den videregående skolen før de har noen godkjent utdanning, er veldig alvorlig. Jeg så også det oppslaget i VG i går – det gjør inntrykk. Igjen er det slik at det gjøres en betydelig innsats, men det må gjøres enda mer.

Vi er opptatt av den praktiske opplæringen. Vi har nå økt lærlingtilskuddet, men vi har også innført – utvidet fra et par forsøksfylker til nå hele landet – en ordning med at man kan ta en form for blanding av en fullverdig fagutdanning og mer praktisk opplæring i bedrift. Det å få godkjent i hvert fall noe av det, slik at man får noe kvalifisering, selv om man ikke tar full videregående utdanning, er et forsøk på å hindre at så mange faller ut av den videregående skolen. Men også her er det dels et spørsmål om å gjøre mer av noe vi allerede gjør, og dels å ha en åpen diskusjon om hva det er ved det norske samfunnet som gjør at mange ikke fullfører videregående skole, selv om de har et tilbud om det.

Presidenten: Vi tar med ett hovedspørsmål til – hvor mange oppfølgingsspørsmål får vi se på.

Per Sandberg (FrP) [11:06:47]: Jeg merket meg i den spørsmålsrunden som nettopp er avsluttet, om den sosialdemokratiske skolen som har spilt fallitt, at statsministeren der sa: Kanskje er det ikke antall årsverk som skal telles. Kanskje er det ikke penger det står på for å få en god skole. Kanskje er det struktur og kvalitet det bør fokuseres mer på.

Det fører meg tilbake til Nav. I tidligere spørsmål i dag har jeg nesten sett på statsministeren som arrogant med hensyn til de problemene man står overfor innenfor Nav, ved at statsministeren nekter å ta ansvar og svare på de spørsmålene han blir utfordret på, og heller viser til de andre partienes politikk. Men situasjonen for Nav er i hvert fall at i løpet av tre år – fra 2005 til 2008 – økte antall ansatte med nesten 1 000 årsverk, på tross av at arbeidsledigheten faktisk ble halvert. Nå er vi i en situasjon der vi sannsynligvis vil nå et årsverkstall på 13 500 – fortsatt med langt lavere ledighet enn det vi opplevde under f.eks. Bondevik II-regjeringen.

Da er mitt spørsmål: Holder også statsministeren fast på samme argument når det gjelder Nav og innholdet i reformen, som de argumentene han bruker for bedre kvalitet i skolen? Kanskje er det ikke antall årsverk det handler om. Kanskje er det ikke flere mennesker eller mer penger det er snakk om. Kanskje er det Fremskrittspartiets opprinnelige forslag til Nav-reform som er løsningen, der en samler alle disse etatene under ett, også sosialetaten. Kan-

skje er det det som er løsningen for å nå det som vi alle sammen er interessert i, nemlig å få til en endørspolitikk, at hvert menneske fikk én saksbehandler og ikke to eller tre, slik situasjonen er i dag.

Presidenten: Representanten Per Sandberg brukte uttrykket «arrogant», som ikke er et parlamentarisk uttrykk.

Statsminister Jens Stoltenberg [11:08:52]: Det er nesten alltid slik at når vi ser på store offentlige etater og velferdsorganisasjoner, er det et spørsmål om både mer penger og mer ressurser og om hvordan vi organiserer og bruker pengene. Så vi trenger normalt både mer penger og bedre penger. Det gjelder i skolen, og det gjelder også Nav.

Jeg er helt sikker på at de utfordringene Nav står overfor nå, ikke lar seg løse uten at vi går inn med økte ressurser. Derfor gikk vi inn med ekstra penger på fredag. Men jeg er også helt sikker på at vi løser ikke utfordringene bare med mer penger. Vi trenger også bedre penger. Det ser vi bl.a. i Bergen, der man tok fatt i problemene, både ved å tilføre mer ressurser og ved å organisere det på en enda bedre måte.

Det er riktig at Nav har fått betydelig økte bevilgninger. Det har de fått fordi de har stått midt oppe i en stor reform. Alle reformer har en tendens til å kreve økte ressurser i en gjennomføringsfase. Nav har vært oppe i gjennomføring av en stor omlegging. Arbeidskontorer og trygdekontorer slås sammen. Og de står midt oppe i pensjonsreformen. I tillegg til det er vi også i ferd med å endre viktige ytelser som attføring og rehabiliteringspenger, som endres til én felles ytelse. Så her er det store reformer som har krevd store, ekstra ressurser. Vi trenger altså fokus både på organisasjon og på ressurser.

Nav gjør en formidabel innsats. Det er utrolig mange mennesker der som gjør en fantastisk jobb hver eneste dag. Men det har vært noen uakseptable eksempler på at folk ikke får de ytelsene de skal ha. Derfor gjennomførte vi tiltak i fjor, vi kom med nye tiltak nå på fredag, og vi har varslet en egen sak til Stortinget i løpet av få uker.

La meg bare for ordens skyld si at jeg tror at jeg svarte representanten Sandberg, eller en annen fra Fremskrittspartiet, litt upresist i stad. Det er riktig at det er mange år siden det ble tillatt med hijab i Forsvaret, men det er ikke så mange år siden det ble tillatt i Tollvesenet. Jeg vil bare ha sagt det for ordens skyld, slik at det ikke skal være noen misforståelse om det.

Per Sandberg (FrP) [11:10:55]: Jeg takker for den oppklaringen.

Nå er situasjonen blitt sånn, på tross av at en har fått en mengde økte årsverk, at det ikke bare er de som venter på dagpenger, som må over på sosialetaten for å få stønad. Nå er situasjonen slik at det har blitt verre for mange andre grupper, som kanskje er enda verre stilt. Jeg tenker ikke minst på uføre, enslige forsørgere, folk som venter på barnebidrag og barnetrygd osv. Disse lider også under den situasjonen vi er oppe i nå.

Jeg må få lov til å si at det har ikke manglet på advars-

ler. Hele høsten 2008 ble det gitt advarsler til ansvarlig statsråd. Og for ett år siden gikk det faktisk et spørsmål fra Stortingets stortingsgruppe til ansvarlig statsråd på dette området, så Regjeringen kunne ha reagert på et tidligere tidspunkt.

Så viser statsministeren til at det skal komme en sak – en stortingsmelding. Det tar nødvendigvis noen måneder før en får et vedtak ut av det. Jeg registrerer – når statsråden er på ferie – at Laila Gustavsen fra Arbeiderpartiet sier at man må påregne mer ventetid. Er det akseptabelt at vi nå bare skal vente og vente på at man får tiltak?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:12:13]: Vi skal ikke hvile. Vi skal ikke vente med tiltak så lenge det er mennesker som har krav på stønad, trygd eller andre ytelser, og som ikke får dem til rett tid. Derfor iverksatte vi betydelige tiltak i fjor høst. Vi viderefører dem i 2009. Derfor vedtok Stortinget på fredag – altså for få dager siden – 320 ekstra stillinger, slik at vi skal kunne behandle flere søknader og gi et bedre tilbud.

Så setter vi inn ressurser før vi ansetter de nye menneskene, der vi ser vi har problemer. Når det f.eks. gjelder arbeidsløshetsstrygd, er det problemer i to fylker, Hordaland og Oslo. I Hordaland er de nå så godt som løst – i hvert fall ser vi veldig gode resultater der – mens i Oslo settes det nå inn ekstra ressurser. Vi venter ikke. Vi iverksetter tiltak. Noen tiltak kan vi iverksette med en gang. Hastetiltak og akutttiltak iverksettes nå. Andre tiltak vil f.eks. kreve endringer av regelverk og noe nærmere vurdering. Vi vil vurdere det i den saken vi fremmer for Stortinget om kort tid.

Presidenten: Det blir to oppfølgingsspørsmål – først Robert Eriksson.

Robert Eriksson (FrP) [11:13:22]: Det er ingen tvil om at det Nav-reformen trenger, er mer av de riktige tingene og mindre av de feil tingene. Statsministeren har tidligere i dag sagt at vi i fjor tilførte 100 mill. kr ekstra til Nav. Resultatet ser vi i Oslo, ved at man i januar innførte ansettelsesstopp. Man viser gjennom det at man ikke direkte har utnyttet den muligheten som Stortinget gav i fjor, på en god måte.

Videre er det også viktig etter Fremskrittspartiets syn å sette fokus på hvordan man kan få ned saksbehandlingstiden – og det kjapt – og det å sette inn strakstiltak. I den forbindelse ser vi i Aftenposten i dag at byråd i Oslo Jøran Kallmyr tilbyr Oslo å hjelpe Nav. I forrige uke tilbød også de private vikarbyråene å hjelpe Nav med saksbehandling.

Vil statsministeren ta initiativ til å slå sammen sosialkontorene, slik at man kan få flere til å konsentrere seg om de sakene som ligger under samme tak i Nav? Og vil statsministeren umiddelbart åpne opp for at også de private kan bli med og avlaste Nav?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:14:30]: Vi skal iverksette strakstiltak og akutttiltak. Vi har altså eksempler på at det hjelper – type Hordaland, hvor det er iverksatt strakstiltak som har gitt betydelige og gode resultater. Det

fins ingen måte å unnskyldte det på at mennesker som har krav på arbeidsløshetsstrygd eller andre stønader, ikke får dem i tide. Det må handles hele tiden, uten opphold, for å løse problemene. Det gjøres en formidabel innsats i Nav, nettopp for å løse problemene.

Men det på en måte nå å åpne opp for en helt ny debatt, nemlig at ikke bare arbeids- og trygdekontorer skal slås sammen, men arbeids-, trygde- og sosialkontorer, tror jeg lett vil gjøre det bare enda vanskeligere, for det har ingenting med noen av de problemene Nav nå sliter med, at et samlet storting – og det mener jeg er riktig – har vedtatt å gjennomføre en veldig stor reform, som omfatter tusenvis av mennesker, nemlig å legge om hele Arbeids- og velferdsetaten ved slå det sammen til ett system. Det er krevende, det har bydd på noen ekstra utfordringer, men det er altså ikke noen unnskyldning overfor de menneskene som ikke får den trygden de skal ha. Derfor iverksettes strakstiltak, og vi kommer ikke til å hvile før alle får den stønaden de har krav på, til rett tid.

Presidenten: Bent Høie – til oppfølgingsspørsmål.

Bent Høie (H) [11:15:45]: Gjennom denne spørretimen har vi fått det som kommer til å være denne regjeringens standard svar på alle utfordringer, nemlig at en sprer skyld istedenfor å ta ansvar, og at en på enhver utfordring svarer at Regjeringen har bevilget mer penger. Men hvis bare mer penger hadde vært løsningen på utfordringene i Nav, hadde jo problemene vært løst. En ser helt klart at fylker som har de samme økonomiske ressursene som Hordaland og Oslo, løser utfordringene på en utmerket måte.

Det som er utfordringen, er at man har en regjering og en statsråd som ikke har prioritert å gjennomføre en Nav-reform som det har vært bred tilslutning til i Stortinget. Det er gjennomføringen det er noe feil med, ikke reformen.

Mer penger er ikke løsningen på alle problemene, en må også ta nye løsninger i bruk. Vil statsministeren åpne opp for f.eks. i større grad å bruke attføringsbedriftene for å avlaste Nav og kanskje også bruke andre, private arbeidsformidlere for å avlaste Nav, slik at Nav kan konsentrere seg om det som er den viktigste oppgaven, nemlig å gi penger til folk som har rettmessig krav på penger?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:16:56]: For det første: Denne regjeringen tar ansvar. Vi tar ansvar for det som går bra, men vi tar også ansvar for det som vi ser ikke går bra. For eksempel tar vi ansvaret for at Nav ikke greier jobben sin på alle områder, og setter inn ekstra ressurser der vi ser at man nå har problemer, f.eks. i utbetaling av ledighetstrygd i Oslo. Vi gjorde det i Hordaland og fikk gode resultater. Nå gjør vi det samme i Oslo.

Men jeg mener at Høyre og Fremskrittspartiet i opposisjon likevel må tåle at de sammenlignes med Regjeringen, og da må det være riktig å minne om at Høyre i sitt budsjett for 2009 foreslo å kutte i dagpengene, at alle arbeidsløse skulle få et par tusen kroner mindre, i hvert fall to karensdager – mindre penger, uansett. Og det må være lov å vise til at Fremskrittspartiet i sine budsjetter hvert

eneste år har foreslått flere hundre millioner kroner i kutt til Nav, som hadde gjort at det hadde blitt enda vanskeligere og enda færre stillinger der. Sammenligning av ulike partiers politikk er en del av den politiske debatten, og det må opposisjonen tåle.

Så er vi villige til å bruke attføringsbedrifter. Vi er villige til å tenke nytt og vil komme med ulike forslag. Vi skal drøfte dem. Vi iverksetter strakstiltak, men mens vi gjør det, drøfter vi også andre tiltak og fremmer de tiltakene for Stortinget om få uker.

Presidenten: Den muntlige spørretimen er dermed omme, og vi går over til den ordinære spørretimen.

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir en rekke endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den oversikt som er omdelt på representantenes plasser i salen.

De foreslåtte endringer i dagens spørretime foreslås godkjent.

– Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmål 1, fra representanten Bård Hoksrud til finansministeren, er overført til helse- og omsorgsministeren som rette vedkommende. Spørsmålet utsettes imidlertid til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 2, fra representanten Svein Flåtten til finansministeren, er trukket tilbake.

Spørsmål 5, fra representanten Gunnar Gundersen til miljø- og utviklingsministeren, vil bli besvart av fiskeri- og kystministeren på vegne av miljø- og utviklingsministeren, som er bortreist.

Spørsmålene 6 og 7, fra henholdsvis representantene Laila Dāvøy og Harald T. Nesvik til helse- og omsorgsministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 8, fra representanten Hans Olav Syversen til justisministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 9, fra representanten Ketil Solvik-Olsen til olje- og energiministerens, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 1

Fra representanten Bård Hoksrud til finansministeren:
«Kommunene sender etterkrav til pårørende for betaling i forbindelse med at personer som har vært på sykehjem/omsorgsbolig går bort. Ekstrakravet skyldes endringer i inntekt som ikke har kommet med i de løpende betalingene. Fristen for skifte av boet etter at noen er gått bort, er 6 måneder. Mange reagerer kraftig når man så mye som 2 år etter at personen gikk bort, får krav fra kommunene.

Vil statsråden fastsette frister som gjør at kommunen

ikke kan vente lenger enn til boet blir gjort opp med å komme med ekstrakrav?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt til neste spørretime.

Spørsmål 2

Fra representanten Svein Flåtten til finansministeren:

«Grunnfjellet i norsk økonomi er små- og mellomstore bedrifter med under 100 ansatte. For slike bedrifter uten underskudd i 2008 og som ikke er i bygg- og anleggssektoren, er det vanskelig å finne andre raskt virkende tiltak i budsjettet for 2009 eller i tiltakspakken enn økte skatter.

Kan eiere og ansatte i slike bedrifter forvente noen endring i denne holdning fra Regjeringen i det videre arbeid med tiltak mot de økonomiske nedgangstider?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trukket tilbake.

Spørsmål 3

Torbjørn Andersen (FrP) [11:18:38]: Jeg har følgende spørsmål til samferdselsministeren:

«Flere sjåfører på ekspressbussene mellom Sørlandet og Oslo har blitt bøtelagt for å kjøre over fartsgrensen for busser på 80 km/t. Sjåførene opplever det som et problem at fartsgrensene på E18 mellom Kristiansand og Oslo flere steder er inntil 90 og 100 km/t, mens bussene har en fartsgrense på 80 km/t. Disse hastighetsbestemmelsene skaper ofte farlige situasjoner i trafikken.

Vil statsråden gå inn for en heving av fartsgrensene for busser som samsvarer med de ulike fartsgrensene som er gjeldende på E18?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:19:31]: Det er rett at motorvogn med tillaten totalvekt over 3 500 kg eller motorvogn med tilhenger ikkje må køyre fortare enn 80 km/t, sjølv om det er skilta med høgare fartsgrense.

Desse grensene er hovudsakleg sett av omsyn til trafikktryggleiken. Tunge køyretøy treng generelt lengre bremserekning, har dårlegare evne til å manøvrere og utgjør difor ein større ulukkesrisiko enn lette køyretøy. Det er òg slik at dei fleste land har lågare fartsgrense for tyngre køyretøy enn den som elles gjeld, og skilnaden i fartsgrensene for tunge og lette køyretøy er i Noreg mindre enn i mange andre land.

Spørsmålet om bussar skal kunne få følgje fartsgrensene på 90 og 100 km/t har vore vurdert tidlegare. Særleg fordi auka køyrefart gir meir forureining og større risiko for alvorlege ulukker, vart det ikkje gjort endringar i desse reglane då dei vart vurderte av førre regjering i 2005.

Eg vil likevel peike på at det er nokre år sidan desse utgreiingane vart gjorde, og me har no fått ein del strekningar med god standard som vert trafikkerte av ekspressbussar. Mange av dei bussane som vert brukte til slik transport, har god tryggleiksmessig standard. Eg er òg oppteken av

å bidra til å gjere kollektivtransport meir attraktivt for dei reisande. Sjølv om registreringar gjorde av Statens vegvesen har vist at ekspressbussane på motorvegar med fartsgrense 90 og 100 km/t ofte køyrer raskare enn det som i dag er lovleg, er det truleg potensial for kortare reisetid på enkelte strekningar.

Eg vil difor be Statens vegvesen gjere ei ny vurdering av om det er grunn til å auke fartsgrensene for ekspressbussar med høgt tryggleiksnivå.

Torbjørn Andersen (FrP) [11:21:10]: Jeg takker statsråden for svaret. Det kunne kanskje vært ønskelig at hun hadde vært noe klarere og mer eksakt i svaret sitt enn det hun var, for dette er jo egentlig en sak der det burde være ganske enkelt for statsråden å konkludere.

Saken er nemlig den at både Transportbedriftenes Landsforening og de to store fagforeningene i bussektoren, Yrkestrafikkforbundet og Norsk Transportarbeiderforbund, alle står samlet bak kravet om å heve hastigheten for busser i tråd med mitt spørsmål. Jeg vil gjerne at statsråden skal svare tydelig på at hun virkelig lytter til disse store fagforeningene i bussektoren, og at hun lar seg påvirke av de signaler hun får fra både arbeidsgiversiden og arbeidstakersiden når det gjelder kravet om å øke fartsgrensene for busser, slik at en kommer fram til en konklusjon som er i tråd med det aktørene innenfor næringen selv ønsker, både på arbeidsgiversiden og på arbeidstakersiden.

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:22:18]: Eg har eit veldig godt samarbeid med Transportbedriftenes Landsforening og med organisasjonane. Eg lyttar nøye til det dei har å seie, både i denne og andre saker. Då den førre regjeringa – Bondevik II – avslø å følgje opp dette, synest eg det er rett og rimeleg å ta tida med å få eit saksførelegg og vurdere saka på grunnlag av det. Men i mitt hovudsvaer låg det ei positiv haldning frå mi side til å vurdere dette på ein positiv måte. Når ein er i statsrådposisjon, er det lurt å ta runden rundt og få eit saksførelegg og gjere avgjerder på grunnlag av dei faglege tilrådingane som der kjem.

Torbjørn Andersen (FrP) [11:23:11]: Jeg synes det var et oppløftende svar. Jeg oppfattet det dit hen at statsråden er interessert i å løse denne saken mest mulig i tråd med mitt spørsmål og de innspillene som er kommet fra de forskjellige aktørene på dette området. En får jo håpe at Regjeringen rimelig snart finner fram til en løsning på spørsmålet.

Jeg kunne kanskje bare for orienteringens skyld nevne – og det vet sikkert statsråden – at et brev som går på dette spørsmålet fra Transportbedriftenes Landsforening datert 29. oktober, har blitt liggende. Hvorfor har det brevet blitt liggende så altfor lenge i en skuff hos departementet? Har det virkelig vært behov for å jobbe så lenge med saken, eller hva har skjedd tidligere? Dette er jo en sak som egentlig allerede skulle vært konkludert ferdig, slik jeg ser det.

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:24:11]: Det er eit brev som har kome, som er datert 29. oktober – det er rik-

tig. Det er eit brev som eg dessverre ikkje var kjend med. Det kjem veldig mange brev inn til Samferdselsdepartementet. Innhaldet i brevet går i stor grad på at ein bør ta opp igjen vurderinga. Vi får utruleg mange brev av den typen. At det ikkje er følgt opp i ei tid der Samferdselsdepartementet har hatt hendene veldig fulle med å få fram ein nasjonal transportplan og andre presserande oppgåver, trur eg det finst ganske mange gode grunnar for. Men no kjem me til å følge opp saka. Eg skal prøve å gjere det eg kan for at det ikkje skal verte noka lang sakshandsaming på ho.

Spørsmål 4

Per Roar Bredvold (FrP) [11:25:10]: Jeg ønsker å stille følgende spørsmål til forsvarsministeren:

«En ny rapport om «Nordisk samarbeid om utenriks- og sikkerhetspolitikk» konkluderer med at de nordiske landene bør samarbeide om felles skytefelt.

Kan statsråden bekrefte at det ikke foreligger noen planer om å fjerne eller redusere aktiviteten ved Regionfelt Østlandet i Hedmark?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:25:33]: Regjeringen mottok mandag 9. februar Thorvald Stoltenbergs rapport «Nordisk samarbeid om utenriks- og sikkerhetspolitikk». Rapporten er et resultat av de nordiske utenriksministrenes ønske om innspill for å stimulere til debatt og nye initiativ innenfor det nordiske samarbeidet.

Rapporten inneholder mange interessante forslag, som går inn i flere departementers ansvarsområder. Forslagene vil nå bli utredet og drøftet både nasjonalt og i de nordiske samarbeidsfora. Noen av forslagene vil kunne realiseres raskt, mens andre må ses i et lengre perspektiv.

Ett av forslagene i rapporten er et samarbeid om drift og utnyttelse av våre lands skyte- og øvingsfelt. Dette forslaget tar utgangspunkt i allerede eksisterende innspill fra forsvarssjefene i Norge, Sverige og Finland om en nærmere samordning av bl.a. landenes eksisterende skyte- og øvingsfelt.

Dagens og fremtidens operasjonsmønster og krav til våre offiserer og soldater medfører behov for kontinuerlig og sammenhengende trening med høy kvalitet gjennom hele året. Dette er en forutsetning for en god og effektiv soldatutdanning. I denne sammenheng er det kritisk viktig å ha tilgang til skyte- og øvingsfelt beliggende nær den militære bruker. Videre er det av betydning at Norge har skytefelt som gir allierte og partnerland anledning til å trene og øve i Norge. Det er et mål at Forsvarets skyte- og øvingsfelt i størst mulig grad skal være tilpasset den trening og øving som kreves for å klargjøre styrkene for de oppdrag og operasjoner de blir pålagt å gjennomføre.

Når det gjelder spørsmålet om fremtiden til Regionfelt Østlandet i Hedmark, foreligger det ingen planer om nedlegging av dette feltet. Forsvaret har investert store beløp i skytefeltet, og det er et klart behov for feltet i årene som kommer. Det er med andre ord ingen planer om verken å fjerne eller redusere aktiviteten her.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:27:32]: Jeg takker statsråden for et godt og utfyllende svar, og jeg er tilfreds – foreløpig – med svaret og konklusjonen. Det gir jo noen aha-opplevelser og en blir litt bekymret når ikke en hvem som helst person – Thorvald Stoltenberg – sier at det er behov for et felles skytefelt, og det i rapporten ikke står hvor skytefeltet skal være. På grunnlag av det stilte jeg spørsmålet. Det er helt riktig som statsråden sier, at nærhet til et skyte- og øvingsfelt er viktig. Som man sier på Rena i Åmot i forbindelse med regionsfeltet, bruker man det daglig, og det er jo det som er så viktig.

Jeg har egentlig ikke noen flere spørsmål, men tolker svaret til statsråden dit hen at det ikke blir noen reduksjon på eller nedleggelse av skytefeltet i Hedmark.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:28:28]: Det er altså ingen planer om å avvikle skytefeltet, tvert imot. Det skyte- og øvingsfeltet som er i tilknytning til Regionfelt Østlandet, er helt nødvendig for den daglige virksomheten til våre styrker både på Rena og på Elverum.

Spørsmål 5

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Gunnar Gundersen til miljø- og utviklingsministeren, vil bli besvart av fiskeri- og kystministeren på vegne av miljø- og utviklingsministeren.

Gunnar Gundersen (H) [11:29:03]: Jeg har rettet et spørsmål til miljø- og utviklingsministeren:

«I Arbeidets Rett fra 14. januar siteres fylkesmannen i Hedmark på at han under en debatt om rovviltforvaltningen sa følgende: «Vi ser klart nødvendigheten av å skille rovdyr og bufe.» I Hedmark vet vi at det er denne linjen hans byråkrati har fulgt, men det gis ikke klare signaler til Stortinget om deres konklusjon. Fylkesmannen driver dermed en politikk på tvers av Stortingets klare forutsetning om at rettigheter ikke skal gå tapt og en todelt målsetting i hele landet.

Hva vil statsråden foreta seg i forhold til fylkesmannen?»

Statsråd Helga Pedersen [11:29:41]: Representanten Gunnar Gundersen viser til et sitat i Arbeidets Rett fra fylkesmannen i Hedmark. Miljø- og utviklingsministeren har derfor bedt fylkesmannen i Hedmark om en redegjørelse, og han har svart bl.a. følgende:

Dagens forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn bygger på St.meld. nr. 15 for 2003–2004, Rovvilt i norsk natur, og Stortingets behandling av denne. I stortingsmeldingen legger Regjeringen opp til en todelt målsetting, dvs. en rovviltpolitikk som skal sikre både bærekraftige rovviltbestander og en fortsatt aktiv og allsidig bruk av utmarksressursene og opprettholdelse av levende lokalsamfunn. Stortinget har vedtatt at det fortsatt skal være mulig med levedyktig næringsvirksomhet i landbruket i områder med rovvilt, og det skal legges opp til en forvaltning av de fire store rovdirene som gjør det mulig

fortsatt å drive med småfehold i områder med rovdyr. Forvaltningen skal være differensiert, slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltartene.

Ifølge rovviltforskriften skal rovviltnemndene utarbeide en regional forvaltningsplan for rovvilt. Forvaltningsplanen skal legge vekt på en langsiktig, geografisk differensiering som innebærer et best mulig skille mellom beitedyr og faste forekomster av rovvilt.

Videre viser fylkesmannen til brev av 28. juli 2006 fra daværende landbruks- og matminister Terje Riis-Johansen og miljøvernminister Helen Bjørnøy, der det er gitt nærmere redegjørelse for hvordan prinsippet om differensiert forvaltning skal følges opp, basert på en inndeling i prioriterte rovviltområder og prioriterte beiteområder. Her heter det bl.a. at i områder som er definert som prioriterte rovviltområder i de regionvise forvaltningsplanene, skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt i beiteområdet. Videre heter det at «i prioriterte beiteområder skal foretakene kunne påregne at rovvilt ikke skal være til hinder for tradisjonell drift med sau på utmarksbeite og reindrift.»

Rovviltnemnda i Hedmark har utarbeidet en regional forvaltningsplan som bygger på de nasjonale bestandsmål for den enkelte rovviltarten i regionen. Forvaltningsplanen legger opp til en langsiktig, geografisk, differensiert forvaltning, der Hedmark er delt inn i henholdsvis prioriterte beiteområder og prioriterte rovviltområder i tråd med Regjeringens rovviltpolitikk. Gjennom ulike frivillige forebyggende tiltak, tilrettelegging av beiteområder og felling av skadedyr er nettopp formålet å skille rovdyr og beitedyr i tid og rom.

Hensikten med en geografisk differensiert forvaltning er å bidra til en forutsigbar, langsiktig og målrettet strategi for forvaltning av rovvilt, som både gir mindre tap av husdyr og tamrein og ivaretar de nasjonale bestandsmålsettingene for rovvilt i Hedmark.

Ut fra dette konstaterer jeg at fylkesmannen i Hedmark sitt arbeid med forvaltning av rovvilt er i tråd med fastsatt nasjonal politikk.

Gunnar Gundersen (H) [11:32:36]: Jeg takker for svaret, som var veldig utfyllende, men som ikke dekker det som faktisk er konsekvensene rundt omkring. Det forbauser det meg at fylkesmannen ikke er mye klarere på. Vi ser at næringsinteresser fortrenses. Det er ikke mulig å opprettholde en todelt målsetting på de arealene i Hedmark nå. Vi ser hva konsekvensen av det er. Det er at næringsinteressene fortrenses. Regjeringen har også gått til det grep å kjøpe ut noen beiteinteresser i et forsøk på å bli kvitt de siste restene av beiteinteresser. Vi ser også at det påvirker livsgrunnlaget ganske bredt for folk i området. Det forundrer meg at ikke fylkesmannen er mye klarere i å gi den type signaler tilbake til departementet, slik at man kan få bygd opp en rovviltpolitikk med basis i hva som er følt virkelighet ute.

Jeg vil spørre om ikke statsråden vil ta med seg tilbake til miljøvernministeren at det her er et veldig stort

behov for å se på rovviltpolitikken i lys av de faktiske konsekvenser som er der ute.

Statsråd Helga Pedersen [11:34:01]: Nå har jeg litt problemer med å gå i detalj på forholdene i Hedmark. Dem må jeg bare tilstå at jeg ikke kjenner så godt.

Men det er jo slik at når man har tverrpolitisk enighet på Stortinget – alle partiene utenom Fremskrittspartiet er jo enige om den overordnede rovviltpolitikken – og er enige om at man både skal ha rovvilt og bufe, er man jo nødt til å finne tiltak som gjør at de to gruppene dyr ikke beiter sammen eller beiter på hverandre, som jo dessverre har vært situasjonen mange steder. Det er en kjensgjerning at det i mange situasjoner er krevende og smertefulle prosesser.

Gunnar Gundersen (H) [11:34:55]: Jeg har stor forståelse for at fiskeriministeren kanskje ikke er helt inne i rovviltproblematikken, så jeg skal ikke bruke det for mye mot henne, og dermed blir jo oppfølgingen litt spesiell. Men jeg håper hun vil ta med seg tilbake til miljøvernministeren at jeg, som lever midt i området og ser konsekvensene av dette, ser at det er et byråkrati som delvis driver en politikk som man ikke formidler konsekvensen av tilbake til det politiske nivået. Det er det som er mye av utfordringen her, at den følte konsekvensen er annerledes enn de uttrykte målsettingene, både todelt målsetting og at rettigheter ikke skal gå tapt. Det er en grunnleggende forskjell med hensyn til hvordan man da må begynne å angripe problemstillingen. Man må faktisk bli realistisk til at rettigheter går tapt.

Det skuffer meg at ikke fylkesmannen er mye klarere her. Jeg vil i hvert fall be fiskeriministeren bringe tilbake til miljøvernministeren at her ligger det store utfordringer som skaper store konflikter.

Statsråd Helga Pedersen [11:36:05]: Som jeg sa: Her er det krevende avveininger, og det er jo ikke avveininger som fylkesmannen i Hedmark gjør alene. Her har de regionale rovviltnemndene også en rolle. Den geografisk differensierte politikken er forankret i de regionale rovviltnemndene.

Jeg har tillit til at fylkesmannen følger opp Regjeringens uttalte politikk på det området, og at han også melder tilbake de konfliktsituasjonene som måtte oppstå. For øvrig skal jeg bringe budskapet videre til miljø- og utviklingsministeren.

Spørsmål 6

Fra representanten Laila Dávøy til helse- og omsorgsministeren:

«Midlene til de regionale helseforetakene som følge av tiltakspakka skal også gå til ideelle institusjoner som har avtaler med regionale helseforetak og som er integrert i «sørge for»-ansvaret. Til tross for dette vil ikke alle dette innebærer bli tildelt slike midler, herunder Modum Bad, Oslo Hospital og Borgestadklinikken.

Vil statsråden sikre at de regionale helseforetakene tildelel midler til de ideelle institusjonene som har avtaler med de regionale helseforetakene?»

Spørsmål 7

Fra representanten Harald T. Nesvik til helse- og omsorgsministeren:

«Undertegnede viser til at problematikken knyttet til korridorpasienter ved norske sykehus ser ut til å vedvare og forsterke seg på tross av gjentatte lovnader fra statsrådens side. Slik jeg ser det, er ikke samhandlingsreformen svar godt nok for den akutte situasjonen.

Hvilke konkrete strakstiltak vil statsråden foreta seg for å få bukt med denne uverdige situasjonen ved norske sykehus, og vil statsråden ta et initiativ overfor de regionale helseforetakene for å sikre nok medisinske sengeposter?»

Spørsmål 8

Fra representanten Hans Olav Syversen til justisministeren:

«Antall nyopprettede narkotikasaker i Oslo politidistrikt ble halvert de siste fire månedene i 2008 sammenlignet med året før. Det synes merkelig, ikke minst fordi det i mange bomiljø, f.eks. langs Akerselva, er stor uro over at narkotikaomsetningen øker, med mer utrygghet i bomiljøene som en direkte følge. Oslos politimester mener det er en kampanje i Oslo-politiet som er årsaken.

Hva mener statsråden er årsaken til at antall åpne narkotikasaker er halvert i Oslo?»

Spørsmål 9

Fra representanten Ketil Solvik-Olsen til olje- og energiministeren:

«I Stortingets muntlig spørretime 11. februar vektla statsråden kostnadseffektivitet som et sentralt kriterium innen satsingen på fornybar energi. Manglende vindkraftutbygging skyldtes at man får mer igjen ved å satse på enøk. Med slik logikk skulle vannkraft stått sentralt i Enovas fornybarsatsing, men statsråden vektla i stedet satsing på offshore vindkraft og biokraft, med store subsidiebehov.

Hva mener egentlig statsråden når han snakker om kostnadseffektivitet og fornybar energi?»

Presidenten: Spørsmålene 6–9 er utsatt til neste spørretime.

Spørsmål 10

Jan Sahl (KrF) [11:37:01]: Jeg har følgende spørsmål til fiskeri- og kystministeren:

«Lakselus står i fare for å bli en økologisk og næringsmessig katastrofe. Lus som er motstandsdyktig, vil både

kunne utrydde ville laksefiskstammer og gi oppdrettsnæringen alvorlige tilbakeslag. Departementet arrangerte 10. desember et seminar om lakselus. Ekspertenes råd var klare. Det må iverksettes umiddelbare tiltak for å redusere faren for resistensutvikling, og det må utvikles nye behandlingsregimer.

Har statsråden tenkt å følge opp rådene, og når vil vi kunne forvente å se effekter av tiltakene?»

Statsråd Helga Pedersen [11:37:44]: Først vil jeg bare understreke at jeg tar problemene med lakselus og resistensutvikling på alvor. Derfor ble Mattilsynet, som har det operative ansvaret for å gjennomføre de offentlige tiltakene mot lakselus, tilført friske midler i 2009 til økt tilsyn innenfor fiskehelseområdet. Mattilsynet har også satt i gang en rekke prosesser på bakgrunn av de rådene som vi fikk på seminaret 10. desember.

Lakselus er i dag ikke et stort problem for oppdrettsfisken som sådan, men lakselus er en trussel for villaksen vår. De omfattende tiltakene som Mattilsynet har satt i gang, har til hovedformål å minske forekomst av lakselus i miljøet og redusere problemene med resistensutvikling hos lakselus.

Med bakgrunn i denne situasjonen vil jeg foreslå endringer i regelverket for bekjempelse av lakselus, bl.a. med økt fokus på ytterligere tiltak mot resistensutvikling. Jeg vil også foreslå en rekke tiltak for å hindre det, og helt konkret vil jeg nevne:

- melde- og utredningsplikt ved mistanke om resistens
- krav om oppfølging av behandlingene mot lakselus
- krav til behandlingsmetodikk
- Mattilsynet kan opprette soner og bekjempe resistent lakselus på samme måte som man gjør ved smittsomme sykdommer

Mattilsynet reviderer nå handlingsplan mot lakselus for å inkludere tiltak mot resistensutvikling i planen, og de er i gang med en egen tiltaksplan mot resistensutvikling mot lakselusmidler.

Jeg mener det er viktig å fortsette med og også utvide kampanjene med felles avlusninger med lave tiltaksgrenser i store områder. Nå gjennomføres det samordnede vinter- og våravlusninger på Vestlandet, og en tilsvarende kampanje er planlagt i Troms til høsten. I disse kampanjene prioriterer Mattilsynet tilsyn med behandlingene og kartlegging av resistensstatus.

Parallelt med dette har departementet bedt både Havforskningsinstituttet og Norges forskningsråd om å prioritere lakselusforskning i årene som kommer.

Når dette er sagt, har selvfølgelig også havbruksnæringen et eget ansvar. Økt bruk av store merder gjør behandling mot lakselus vanskeligere. Per i dag er regelverket utformet slik at store merder er tillatt, såfremt oppdretteren klarer å behandle fisken på en tilfredsstillende måte. Men jeg er åpen for å vurdere regelverket også på dette området, om det skulle være nødvendig.

Når vi kan se effektene av tiltakene, som representanten Sahl også spør om, er det vanskelig å si noe basert om i dag. Det vil ta tid å utvikle nye lakselusmidler, og vårt hovedmål må derfor være at de eksisterende

lakselusmidlene skal kunne benyttes i næringen i mange år framover.

Jan Sahl (KrF) [11:40:35]: Jeg takker for et offensivt svar. Og jeg takker for at ministeren har tatt signalene på alvor, det kan høres ut slik, selv om vi ikke fullt ut har fått avklart noe om hva de enkelte tiltakene går ut på.

Det som forbauser meg, er at ministeren sier at lakselus egentlig ikke er noe problem for næringen, men et problem for villaksen. Når vi ser hva som har skjedd med næringen f.eks. i Chile, i Irland og i Skottland, der lakselus virkelig har vært et stort problem, kan ikke jeg se at ministeren kan stå fast på at det ikke er et problem for næringen. Det er et alvorlig problem for næringen, hvis man skal følge de reglene som gjelder. Og da er jo et spørsmål: Hvilke nye regler er det som kommer? Går man fra antall tillatte lus på laksen? Eller står man fast på det? I så fall vil laksenæringen stå overfor store problemer med avlusning framover, og vil sannsynligvis ikke makte det.

Jeg kan ikke se at det er noen annen vei enn å følge det som forskerne har sagt, at man må utvikle nye og robuste behandlingsmetoder. Man må intensivere utviklingsarbeidet for produksjon og bruk av leppefisk. Man må også utvikle raske analysemetoder, så man finner ut hvilke lakselus som er resistente, og finner måter å bekjempe dem på. Ser ministeren de samme utfordringene?

Statsråd Helga Pedersen [11:42:14]: Jeg har på ingen måte forsøkt å bagatellisere lakselus som problem, men situasjonen i Norge er totalt forskjellig fra den de har i Chile. Der ser vi nettopp at både næring og miljø har gått på en smell, fordi man ikke har stilt strenge nok krav til det som handler om sykdomsbekjempelse og den type ting. I Norge har vi strenge krav, og nå foreslår vi enda strengere krav til det som handler om lakselus. Men jeg vil ikke bruke ord som «næringsmessig katastrofe» om den situasjonen vi er oppe i. Luseproblemet i 2008 er jo omtrent som det har vært i årene før, så vi har ikke fått noen markant forverring av situasjonen.

Når det er sagt, har vi nettopp bedt Forskningsrådet og HI prioritere lakselusforskning, fordi vi trenger ny kunnskap, vi trenger nye metoder, og vi trenger nye midler. Det må vi kontinuerlig jobbe med å utvikle. Samtidig er det viktig på kort sikt å få best mulig effekt av de avlus-

ningstiltakene man gjennomfører. Derfor er kampanjer og koordinert avlusning så viktig, så ikke oppdretterne driver og avluser hver for seg, slik at når oppdretter A har avlutt sitt anlegg, har vi bare samme problem hos naboen. Vi må gjøre dette koordinert og samlet, slik at vi får best mulig effekt av den innsatsen som legges inn.

Når det gjelder lusegrensen, har vi jo lav lusegrense i Norge, og vi har ikke foreslått noen endringer i den nå. Det viktigste er å få god effekt av avlusning når den gjennomføres, og så stiller vi som nevnt skjerpede krav til meldeplikt og oppfølging av behandlingene når behandling er gjennomført.

Jan Sahl (KrF) [11:44:18]: Det er helt rett som ministeren sier, at vi har en lav lusegrense i Norge – 0,5 lus pr. antall fisk. Dilemmaet for næringen er at hvis man ikke finner nye metoder for å møte resistensproblemet, så vil ikke næringen klare å holde seg innenfor det regelverket og den målsettingen som gjelder. Det er etter mitt skjønn et stort problem for næringen. Det var litt av intensjonen med mitt spørsmål.

Vil man sette inn ekstra krefter på å finne fram til nye behandlingsmetoder, ny medisin, som nettopp kan møte den resistensproblematikken som vi står overfor nå?

Statsråd Helga Pedersen [11:45:11]: Ja, gjennom både regelverket og våre forskningsbevilgninger vil departementet legge til rette for at nye lusemidler utvikles, men vi kan på en måte ikke vedta det. Det krever de gode hodene og at man dytter på med krav for at disse midlene faktisk utvikles.

Det er jo ikke slik i dag at ingen av de midlene vi har, virker; det at man har påvist lakselusresistens i ett anlegg, betyr jo ikke at de ikke virker andre steder. Vi er også opptatt av at næringen må veksle mellom ulike lakselusmidler, nettopp fordi de ikke skal utvikle resistens, og at man må gjennomføre grundig koordinert behandling slik at færrest mulig lus overlever, for det er da de utvikler resistensproblemene. Så har vi et annet virkemiddel som lusa ennå ikke har blitt resistent mot, og det er leppefisk. Det er jo også noe vi oppfordrer næringen til å bruke.

Presidenten: Da er den ordinære spørretimen over. Dagens kart er ferdigbehandlet.